

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 25.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 18.— korona.
Negyed évre . . . 9.— korona.
Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság,
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, augusztus 13.

Összeomlott francia támadások

— **Visszavert orosz támadások.** —
Berlin, augusztus 12. (Hivatalos.)
A nagy tőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Thiepval és a Foureaux-erdő között, valamint Gaillémontnál nagy angol erők támadtak. Auvillestől északra és Pozieresnél közel harcban és ellentámadással visszavertük őket. Bazentin le Peritől északra és Guillemontnál a tüzéség, gyalogság és a gépfegyverek tüzeiben a támadások megállították. Maurepas és a Somme között a franciák heves támadása összeomlott. Hemtől északra egy kis erdőrészbe bejutottak. A Sommetől délre Barleuxnál meggyújtott egy részleges ellenséges előretörés. A Maas jobb partján augusztus tizenegyedikének éjjelén Thiaumont erődötől északnyugatra kézigyánát-támadásokat, tegnap este pedig az erőt ellen intézett erős gyalogsági támadásokat vertünk vissza a franciák súlyos veszteségei mellett. Eintreytől délre egy német járőr-vállalkozás sikerrel járt, togyokat ejtettünk.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezértabornagy harc-
vonala:

Dubeczynél, a Strumien mentén, a Nobel-tótól nyugatra és Zaretsche-
től délre orosz osztagok sikertelenül
támadtak. A Stenod-najlasban, Ko-
veltől keletre, egy rövid előretörésünk
alkalmával egyszázhetven oroszot el-
fogtunk és több gépfegyvert zsákmá-
nyoltunk. Zalescztől nyugatra Trosc-
ciaiecc mindkét oldalán, erős ellen-
séges támadást vertünk vissza. A
Kovel-Sarny-i vasut mentén és ettől
északra repülőrajaink az utóbbi na-
pokban kiterjedt csapattáborokban is-
metetlen jó célpontokat találtak, a
melyeket bőségesen bombáztak. Sokul-
tól északra légi harcban lelőttünk egy
orosz repülőgépet.

Károly főherceg lovassági tábornok
arcvonala:

Zaloscztól délre este még élénk
harc folyt. Egyébként a Kárpátoktól
északra gyalogsági tevékenységre nem
került sor. A megkezdett mezdu-
ratok tervszerűen folynak. A
Kárpátokban előrehaladó táma-
dásunkkal Zablótól délre né-
száz orosz fogtunk el és több
gépfegyvert zsákmányoltunk.
Német csapatok a Capu-ma-
gassal mindkét oldalán harcban
állnak.

Ez a háboru . . .

De jó volna, ha legalább olyan
nagy betűkkel, mint a beívóparan-
csokat, kiplakatiroznák azt a ma ér-
kezett berlini jelentést, hogy a kelet-
poroszországi háromszázezer menek-
ült közül maig kétszáznyolcvanez-
ren tértek vissza lakhelyükre. Min-
den embernek el kellene nálunk ol-
vasni ezt a táviratot, a mézgószínhá-
zakban a Psylander és Henny Porten
slágerek vásznára kene iktatni, kürt-
tel és dobszóval volna szükséges ter-
jeszteni a hírt: az oroszok által el-
fogott porosz osztagrészek német la-
kói mind visszatértek régi meghitt
otthonukba, ahol a muzsika kancsu-
kanak meg az emlékei is rég elte-
ledtek már . . . a megszállott terüle-
tek nem maradnak orosz kézen . . .
Hindenburg mazuri-művei tökéletes
alkotások voltak . . .

Hursogjuk a hírt teletüdővel, hogy
tulkiabáljuk a ferdeszemű, a fogul-
bas, a viszeres, a husz-dioptriás és
hajás kavénazi kúvik-hadsereg ká-
rogását: Azok a jambor nyári stra-
tegák, akikről nenez volna megállá-
pítani, hogy a lelkük, vagy az agy-
velejük kisebb-e, netek óra szívet
szagató fájdalmakat nyöszörögnek
a kavénaznak nem puskaportól, ha-
nem háborus áron adott szivaroktól
füstös levegőjébe. Kezdődött Cserno-
viciánál s most folytatódik Staniszlau-
nál a műlogak viasorgatása.

Amikor átutaztak a bukovinai
menekültek, mindkét tücat zsebken-
dójüket tele sirták — volna; de hir-
telen arra gondoltak, hogy a fehér-
nemű mosása nagyon megdrágult. El-
nyeltek tenát jó távo: — a vasuti állomás
tól — nehogy adni is kelljen — el-
sopánkodták súlyos aggodalmaikat,
amelyek ezzel kezdődtek és végződ-
tek: „en már a háboru elején meg-
mondtam . . . nem lenet . . . hiába . . .”
Igen ók, a fekete hollók, a gyászma-
darak mindent előre megmondtak,
mindent tudnak, csak tisztán gondol-
kozni nem tudnak. Csak azt nem
akarják átlatni, hogy ilyen a ha-
boru . . . a vér, a korom, a köny-
ocsanja, amelyet azonban gyorsan
követ az ujjongo öröm, a diadal ké-
jes orantása, amikor vasöklü hadse-
regünk ismét szétüt ellenségeink ko-
zött. Ma ók masiroznak Stanislauban
és Görzben, holnap mi állunk Kovel-
nél, Lucknál, vagy Dubnonál s is-
mét kapjuk a jelentést: háromszáz-
ezer menekült visszatért régi meleg
otthonába és nem hagyja el többé. (==)

Sikeresen halad offenzívánk
a Kárpátokban.

— **Visszavert olasz támadások
Görztől keletre.** —

Budapest, augusztus 12. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok
hadseregének harcvonala:

A Kárpátokban küzdő német és
osztrák-magyar csapatok támadása
sikeresen halad előre. Tegnap het-
száz oroszot fogtak el és három gép-
fegyvert zsákmányoltak. A Vo-
roszhatól délkeletre megkisé-
relt orosz ellentámadásokat ki-
vétel nélkül visszavertük. Egyéb-
ként a főherceg hadsereg-harcvonalá-
nak területén csak a Zlota-Lipa alsó
folyásánál és Zaloscztól délre volt
élénkebb harc tevékenység.

Hindenburg vezértabornagy hadse-
regének harcvonala:

Böhm-Ermolli vezérezredes had-
serege Zalescztől nyugatra több erős
ellenséges támadást visszavert. Ka-
szovkától nyugatra az ellenségnek egy
előteri állása ellen intézett meglepő
támadásunk alkalmával egyszázhetven
oroszot elfogtunk és három gépfegy-
vert zsákmányoltunk. Stobiewától
délre újra összeomlottak az ore-
szek átkeelési kísérletei.

Olasz hadszíntér:

A tenger és a Wippach völgye
közti szakaszon az olaszoknak több
arra irányuló kísérlete, hogy új álla-
sainkat megközelítse, tűzünkben meg-
nyusult. A Görztől keletre levő
magasságokon csapataink újra
visszavertek egy erős támadást
és itt olasz tisztet és egyszáznegy-
ven főnyi legénységet elfogtak. A
Monte San Gabriele és a Monte Santo
olasz tüzéség heves tüze alatt, áll a
tirolai harc vonalon kisebb vállalkozá-
sokban nyolcvankilenc olaszot, köztük
öt tisztet elfogtunk és egy gépfegyvert
zsákmányoltunk.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény. Hö-
fer altabornagy, a vezérkari főnök
helyettese.

Események a tengeren.

Tengeri repülő-járműveink az e hó
tizenegyedikéről tizenkettedikére vir-
radó éjjel az Isonzo területen levő
olasz utegekre. A gorgoi olasz ten-
geri repülő-állomásra és a Montal-
conenal levő Adria-művekre sikeresen

dobtak bombákat s az ellenség legnevesebb tüzelése dacára sértetlenül tértek vissza. **Hajónaparamonomság.** (Minisztereinkőség sajtóosztálya.)

Polónyi Géza

a hadvezetésben történt változásról
(A képviselőház ülése.)

Bejárt a miniszterelnök a sajtószobába.

Budapest, augusztus 12.

Szász Károly alelnök az ülést háromnegyed tizenegy után nyitotta meg. A naprendetést Keleny Sándor, a engedelmét kéri arra, hogy öfelségének születésnapjára üdvözlő feliratot intézhessen a Ház nevében, majd a kormánytagok elintézésére Antal Géza jelentkezik szószólóként. Antal Géza beszélt az adójavaslatok mellett.

Utána Polónyi Géza szólalt fel, aki a következőket mondotta:

— Ha a kívül történő eseményeket összehasonlítjuk a Házban történésekkel, senki sem tudok beleilleszteni abba a környezetbe, ahol — mikor a nemzet legnagyobb érdekei forognak kockán — azon vitatkoznak, hogy ki tiszesebb kevesebb adót. Ez a tárgyalási mód, amelynek során a városi elem a birtokosság ellen támad, vagy izgat, — nem helyes. Ilyen komoly időkben a kormányának kötelessége az ellenzék kívánásainak is eleget tenni. Ha ez nem történik meg, az ellenzéknek azt kell mondani: cselekedjék a kormány az ő teljes felelősségére.

Teleszky János: Ugy van!

Polónyi Géza: Csupa titokzatossággal vezetik a nemzet nagy ügyeit. Hol van széles a világ, főleg a harcban álló nemzetek között olyan hely, ahol ehhez hasonlóan tájékozatlanok volnának az emberek a saját ügyükben, mint a hogy nálunk? Rendkívül rossz hatással van rájuk az az egész rendszer, amely itt folyik. Egyszer titkos rendeletekről hallunk, máskor pedig bizalmi tanácsról beszélnek.

— En pártokivüli diaztanciában kezelem a bizalmi tanácsot. Megkérdeztem tehát több képviselőt, milyen is az a bizalmi tanács, de senki sem tudott erre megjelölni. A bizalmi tanács több tagjával is beszéltem. Azelőtt még megadtam valamit fölük, de mióta a bizalmi tanács tagjai, semmit sem tudtak meg tőlük. A mi kormányunk az egyetlen a világon, amely még a hozzá intézett interpellációkra sem válaszol.

Ne fecséreljük a történelmi idő pillanatait, hanem fogjunk kezét, hogy a haza védelmében az utolsó is megkísérüljék. A mikor azt látom, hogy ebben a nagy történelmi korszakban olyan döntő változás történt a hadvezetésben...

Kállay Tamás: Már rég meg kellett volna ennek történnie.

Polónyi Géza: Ugy van! Ez az én szent meggyőződésöm.

Huszár Károly: Végre a tulajdonról is megszólal a lelkiismeret.

Polónyi Géza: Tenát mondom, hogy amikor a hadvezetés tekintetében döntő változás történik, hogy van az, hogy az országgyűlésnek semmi szava sincs ahhoz, semmi részlet-értésülése, hogy hogyan kerül az egész magyar nemzet idegen vezetés alá? A helyzet most az, hogy úgy állunk a világtörténelem előtt, hogy külföldi állampolgár vezérlés alatt egész hadseregünk. Kérnem kell a kormányt, hogy erre nézve tisztosítást adjon

(Helyesítés a baloldalon.) Az egész imperiumát van ruházva egy idegen, állampolgárra. (Ugy van! úgy van! a szélső baloldalon.) A kivételes törvény arról intézkedik, hogy a királyi biztos és a kormánybiztos csak magyar állampolgár lehet. Szerencsétlenség volna, ha bizonyítani kellene, hogy mennyire helyes intézkedés volt ez.

Hogy a honvédségünk, népfelkelésünk és minden legyőzhető magyar ember felhasználható a közös hadsereg kötelekezésén is, ez annyi könnynek lett a forrása, hogy arról nem is óhajtok most beszélni. A lényeg az, hogy a nemzet hadi imperialis jogát idegenekre ruházták, még pedig a törvényhozás megkérdésére nélkül.

Székey Ferenc: Győzünk kell!

Polónyi a román kérdésről beszél és utal arra, hogy a népekkel nem kötött szerződések milyen benyomást okoztak. Tapasztaltuk ezt a hármasszövetség körül az olasz kérdésben. Félt, hogy ugyanilyen a helyzet Romániával szemben is. A miniszterelnök beszédéből az derül ki, mintha mi szövetségben volnánk Romániával, de erről Magyarországon senki sem tud. Kérve-kéri a kormányt és az ellenzékkel, lássák be végre, hogy elérkezett az a pillanat, amelyben a nemzet tájékoztatás nélkül nem maradhat és éppen ezért világosítsák fel a helyzetéről.

Ezután az adójavaslatok ellen beszélt hosszasan és végül bejelentette, hogy nem fogja el azokat.

Rafalovits orosz bankár.

(Zsúrok a cári udvarban. — Bark pénzügyminiszter bizalmasa.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 12.

Azok között a sokat emlegetett személyiségek közé, akiket a háború felszínre hozott, tartozik Rafalovitsch orosz bankár, az orosz pénzügyminiszternek Barknak a „faktor”-a. Aki Francos Károly Enil keleti történetét ismeri, az tudja mit jelent e szó: faktor. Az orosz nem engedélyez a zsidónak semmi jogot, de üzleteinek ellátására nem ismer nálánál jobbat és nélkülözhetetlenebbet és így minden orosz és lengyel nemes embernek meg van a maga zsidó faktora. Stern Suedel II. Katalin császárnő idejében érkezett Kurlandba és a már hadijelentésekben oly gyakran említett Friedrichstadtban telepedett le. Jól lehet akkor a zsidónak a birtok szerzése tilos volt, Lambsdorff gróf átadta neki Jakobstadt és Friedrichstadt között fekvő kurlandi birtokainak felügyeletét és a zsidók jog nélkülisége az ottani katonai főnököt épséggel nem akadályozta abban, hogy nagyatyjának, mint faktornak a csapatok felzerelésének és ellátásának gondját át ne adja. A zsidónak tilos volt Kurlandban lakniok, de Lambsdorff gróf jószágain pompásan és vidáman élt a gróf zsidó faktora.

De nemcsak az egyszerű nemes embereknek, a csároknak is voltak kedvenc zsidó faktora. Mindenekelőtt Nagy Péternek, jóllehet ő egyébként nem volt barátjuk. Ivan Wassiljevitsch cár a XV. században minden zsidót kiűzetett Oroszországból. Midőn azonban 300 év múlva Nagy Péter Hollandiába ment, hol megelőzte őt civilizált voltának jó híre az amsterdami zsidók azzal a kéréssel fordultak hozzá, hogy engedje meg Moszkvában a zsidó kereskedők letelepedését. Nagy Péter ugyan nem engedte meg általánosságban a zsidók letelepedését, de egyesekkel kivételt tett. Környe-

zetében látjuk, mint pénzügyi tanácsadóját és hadseregszállítóját, a zsidó Mayert és annak sógorát, Lupsot. Mayer gyakran résztvett a szenátus ülésein, az imperátor jobbán és a szenátus minden tagjának tiszteletét kiérdemelte.

Azok mellett, kik őseik vallásához hűek maradtak egész légió kikeresztelt zsidóval találkoztunk a cári udvarban. Ilyenak voltak a portugál származású hatalmas udvari bolond Dacosta és a szintén portugál Devier. Midőn a fővárost Moszkvából Pétervárra helyezték, Nagy Péter a város első rendőrőrnöke az orosz ortodox vallásra áttért Daviert nevezte ki. Ez később törzsgyökerez oroszává lett s feleségül a volt pékinasnak a későbbi Meutschikow hercegnek nővérét vette el. Igaz, hogy az akkor már herceg Meutschikow a leánykérés napján még kikorbácsoltatta palotájából a kérést, de három nap múlva mégis a kis zsidó Devier vezeti a hercegnőt az oltárhoz és pedig Nagy Péter egyenes parancsára. Volt Nagy Péternek még egy zsidó faktora, ki szintén nagy tiszteletben részesült és magas méltóságokra emelkedett. Ennek neve Safirow volt s Polnisch-Litvánból származott. Moszkvai kereskedőinas, miniszteri-irnok, titkár, majd a birodalom helyettes kancellárja, sőt a külügyek minisztere lesz. Mindenesetre szép karrier ebben az időben egy lengyel zsidó tinusz számára. Erdékes, hogy Safirownak lezárt köztül sokan vettek részt Oroszország közéletében, mint államhivatalnokok és diplomaták. Egyik úkunokája napjainkban Londonban a Noveje Vremjat képviseli és mint iszovszki eszköze élénk részt vett a népek egymásra uszításában és a világháború felidézésében.

Nagy Péter után is találkozunk a zsidó faktorokkal a cári udvarokban, Anna Ivanovna császárnő uralkodása alatt. A Liepmannok és a Bielenbachok nemzetsége látja el a megszoit udvari nemességet pénzzel és tanácsal, akiknek jó szívűséget olykor még maga a cárnő is igénybe vette.

Bar III. Sándor a jelenlegi cár II. Miklós sem adott a zsidóknak semmi léte jogot, a hazi zsidókat ők sem nélkülözhetek, III. Sándor idejében Wysznegranski pénzügyminiszter faktora Zion hozta el Franciaországból a husz milliót, amely a mostani világháborús előkészítésére kellett, hogy szolgáljon — meg a cikk elején említett Rafalovitsch bankár most intézi Bark pénzügyminiszter üzleteit, hogy a mindig enes orosz államassza valami módon megtöltessék.

Felmentések meghosszabbítása.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A honvédelmi miniszter az őszi szünet, vetés és egyéb munkálatokhoz fűződő közgazdasági és katonai érdekekre való tekintettel felhatalmazta a járási főszolgabírákat, hogy a mostan érvényben levő, illetőleg szeptember 30-ig, meghatározott időre szóló felmentéseket 1916. november 30-ig meghosszabbíthassák. Természetesen csak azokról a szabadságoltakról van szó, akik a mögöttes országrészekben mentettek fel, a navidijasokra, valamint a naurakelt seregtől szabadságoltakra a honvédelmi miniszter rendelkezése nem vonatkozik. Ezek bevonulni tartoznak, ha a felmentés lejártáig a honvédelmi miniszter a felmentés meghosszabbítását nem engedélyezte.

Návay Lajos a becsületes kereskedőkért.

— A hadiládó igazságtalanságai. —
Dajka tudósítónak telefonjelentése.

Budapest, augusztus 12.

A képviselőház mai ülésén Návay Lajos is felszólalt az adójavaslatok tárgyalásánál. Beszédében paritetasába vette a törvénytervezeteket, de a hadinyereség adó negyedik szakaszában meggyilkosuló egyenlőség miatt tiltakozását fejezte ki. Védelmébe vette a tisztaságot és becsületes kereskedő osztályt, a melynek érdekeit éppen olyan megítélésben részesítette, mint a földművelőket, akiket a törvény csak egyszer, míg amazokat kétszeresen akar megadóztatni a hadi nyereség után.

— Hangsúlyozza, hogy a kereseti adók tartatása csak átmeneti intézkedés lehet, miután nem egyeztethető össze egészen a jövedelmi adóval. A közönséget mindenekeiért az adómoraira kell nevelni és ebben az államnak elől kell járni. A harmadik osztályu kereseti adóról szóló törvényjavaslat negyedik szakasza ellen mely aggodalmait vannak. Ez a paragrafus a hadinyereségből származó kereseti adón kívül is különös intézkedést tartalmaz. Olyan tendencia jut itt kifejezésre, amit semmiesetre sem helyesebb. A hadikonjunktúra gazdasági kinasználása, amely mindenütt anyai támadásban részesült, nem ítélhető el ott, ahol megengedettek voltak a méretek. Nem szabad a hadinyereség adót büntető szankciónak tekinteni. Az illetők polgári és hazafias kötelességüknek tesznek eleget és az ország érdekében munkóznak. A szóltó teljesen távolról ettől az osztálytól, de kijelenti, hogy az egyenlőséget szeri, ha ezt az osztályt egyoldaltan duplán megadóztatják. A földbirtokosok szinten eléggé kinasználtak a naboru konjunkturait és mégis azt mondják, hogy a hadinyereségadó mar elég tener rájuk. Miert akarjuk még egy adóval megterhelni a másik osztályt. Meg kell akadályozni, hogy egy társadalmi osztály becsületes munkája, amely munka az egész ország hasznára valik, egyoldalúan megterheltesse. Magyarország gazdasági életé gyöngye labakon áll és az összes erők koncentralását igényli.

— Tökéuk ugyis kevés van — folytatja Návay. A haza jelétének megvédele érdekében kötelességünk tökémet megvédeni és nem pedig külön rendszabályokkal üldözni. A szónok ezután részletes bírálat alá veszi a javaslat többi intézkedéseit és végül kijelenti, hogy az adójavaslatokat csak hazafiság és morál szempontjából lehet megítélni. A parlament jelenlegi tárgyalásaiból kitűnik, hogy ebben az országban mindenki tudatában van annak, hogy csak a háborút sikeresen csak az összes polgárok áldozatkészségének teljes meglesztésével lehet betölteni. Nincs ebben az országban senki, aki ebben a nehéz pillanatban nem lenne hajlandó — a jelenlegi tanácskozásból is láthatják ellenségeink — szent esküt tenni arra, hogy ez az ország csak is a miénk és csak a miénk maradhat.

Ezután a tárgyalást az elnök délutánra befejeztette.

A délutáni ülésen az első szónok Palla-vicini György úgról volt, aki nem tartja időszerűnek a javaslat tárgyalását, majd védelmébe veszi a nagybirtokosokat a vita folyamán elhangzott támadásokkal szemben. Utána Brodi Ernő tartott hosszabb beszédet és végül az utolsó szónok Mayer János volt, aki a kiegészítők nevében szólalt fel.

Készen az első javaslat, hogy a következő hónap augusztus 21-én legyen. Bathány Tivadar gróf ezzel szemben kifogásokat emelt és ramutatót, hogy lehetetlennek tartja egy heten keresztül hat napon nyolc óras üléseket tartatnak, indítványozta, hogy az első ülés 22-én kedden legyen.

Telecsky János pénzügyminiszter a kormány nevében az indítványt elfogadta és így kedden lesz az ülés.

Aradon nem lehet kosztba adni a diákokat.

(Az internátusok visszatelepítése. — Ot-száz tanuló bizonytalan sorsa.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 12.

Az ötérem megvilágított sarkában három vidéki ur beszélget. Jómódu aradvidéki föld-birtokos, aziket azonban most nem a mulato-zási vagy hozott be a városba; komolyabb ügy, családi ügy, amely egy kicsit közügy is.

— Egész nap lótottam-futottam, mondja az egyik a egészen eredménytelenül.

— Ugyanigy jártam én is, feleli a másik. Sehol egy biztató szó, mindentűt bezárt ajtók és szánkozó arcok. Igazán nem tudom: mit fogok csinálni.

— Bizony, a fia mégse nőhet úgy fel, mint a csikó vagy a vadon nőtt repse.

— De hát hova tegyem, ha senki se akarja elfogadni.

S beszéltek tovább... Egészszéges, piros arcúra kiült az apai gond a kuszált beszéd-fonalakból tgykeztünk összeszóni a diskuszió tárgyát. Sikertől is csakhamar megállapítanak, hogy bizony eléggé komoly dolog az, amelyről a vidéki apák maguk között elbeszélgettek.

Közeledik az iskolai év s különösen a vidéki szülők lelket foglalkoztatja mar jó időre a gond, hogy a gyermekeket, aki most megy el először a szülei háztól, az édes apai és édes anyai ölelő karokból, hogyan helyezték el az idegen városban. Miert a fia példos egy kicsit, ha jöndulatu is. Erős kéz kell neki, ne amelyik ne csak büntetni tudjon, hanem támogatni is. Aztán a jobbmódnhoz szokott gyermeket nem lehet mindentűt helyen otthagyni. Talán egy kicsit csenevész is a gyermek: szükség van az erősítő, jó táplálékra... Mindez, mint valami ezariejű kérdés jelenik meg minden nap az aggdó szülők előtt.

S jönnek Aradra. Nemeiyiknek már van ismerőse. Talán a nagyobbik fia már itt végzi az iskolát, odaakarja vinni a kisebbiket is. De nagy a meglepetése, amiddő beköszön:

— No, kérem alássan, nemcsak a nagyobbik fiamat hozom ám el az idén, hanem a kisebbet is s varja, hogy a régi kosztadók örül-jenek egy kicsit a kieltetésnek.

De bizony azok mostanában kurtán vála-zolnak: — N tessék áradni most ezzel,

mert ebben az évben nem fogadunk magunk-hoz gyermekeket. Ki tudja, mikor jön el az az idő megint, hogy diákokat tarthassunk. S így megy ez mindenütt, utcáról-utóára, házról-házra. Beszélünk szülőkkel, akik napokat töl-töttek el a gyermekek számára való neiy ke-resésében, nasztarou. Hozzánk is fordultak: mit tegyenek. Gondoltuk: megkérdeszük az iskolák vezetőitől, szakembereket, jobban látják a dolgokat, de bizony ők se tudnak segíteni egyáltalán a dologon. Amely pedig nem is olyan kis hordereje, amilyennek az első pillanatokban látszik. Hiszen a vidéki gyermekek neveléséről van szó, akik csakugyan nem nő-hetnek fel otthon a falun, úgy mint a falva s akiket a szülők se dobatnak oda a romlásba szal, hogy nem megfelelő helyen helyezik el őket.

Sokfelé tapogatóztunk a kérdéssel, hogyan lehetne a dologon segíteni, iskolák, in-ternátusok vezetőiből, bizony eléggé szo-moru kép alakult ki a kérdések nyomán.

Arad eléggé fejlett iskolaváros, de intelli-gens közönsége esodálatosan közönyös a gyer-meknevelés kérdéseivel szemben. Itt kevés az ugynevezett diákkaszárnya, kevés az olyan család, amelynél mondjuk öt, hat diák otthont találhatna. De kevés van olyan is, ahol egy-két gyermeket találunk. Az aradvidéki gyer-mek az internátusokra vannak ráutalva, melyek, ha rendes tanügyi előlknak meg is felelnek nem mindig tudják pótolni az otthoni fészekből kiröppent kis fióka lelke számára meg szükséges melegséget. Ezenkívül internátusaink be sem tudják fogadni a vidékről Aradra önkönő gyer-mekeserege. Gimnázium, főreálisok, kereske-delmi, polgári iskolák stb. szűfőlásig tömve s ha a tanuló ifjuság nagy kontingensét Arad városa szolgáltatja is, 30 procentre legalább is tehető a vidék iskolaanyaga. Ez pedig nagy numerus. Ezek elhelyezésének kérdése nem utolsó fontosságú.

Béke időben csak ment valahogy a dolog. Akadtak kis hivatalnokok, jóra való iparos családok (ezekből telt ki a szállásadó gazdek legnagyobb része) akiknek „jól jött” az a né-hány forint, amelyet a kosztos diákok szüleitől kaptak s a tanuló ifjuság nagynehezen elhe-lyezkedett. Bár — csak az iskolák előjárói tudják — akkor is mennyi baj volt a nem megfelelő helyekkel.

De most, mikor rettenetes drágaság s a beszerzés nehézsége, vagy lehetetlensége óriási csapásként nehezedik a társadalomra: kincse-kért sem vállalkozik senki a diákság eltá-tására. A vagyonos osztály eddig se tette — ezután sem hajlandó, a kevésbé vagyonos pe-dig örül, ha a saját családjának tud a szájába száraz kenyert adni. A tanítató vidéki szü-lők aztán tühöz-fához futkosnak, de biztatást és megoldást sehol se találhatnak.

Hatra volnának a nevelőintézetek, az in-ternátusok. Amint értesültünk, itt is változás várható. A növendékek számát sehol se haj-landók telemeitni, sőt értesülésünk szerint: egyik internátus tetemesen redukálni is fogja. Ezenkívül valószínű, hogy az elutazás díjak is tetemesen emelkedni fognak, ami természetes is. Fontos azonban az, hogy újabb ilyen in-tézetek nem hogy nyílnának, vagy a megle-vők bővülnének és fejlődnének, sőt a háborus misériák miatt összezúszorunak.

A kérdés tehát az: mit tegyen a vidéki tanítató szülő, akit Aradhoz köt a geográfiai helyzet, a közelség, de talán más városban sem jobb a helyzet?

Ezen a bajon — véleményünk szerint — csak egy módon lehet segíteni. Ez a mód fá-

radságos, terhes, sőt talán kellemetlen is, de letagadhatatlan, hogy sikerre vihető. Ugy gondoljuk, hogy ha Arad város kulturális vezetősége vaszi a kezébe a dolgot s egyetértőleg az aradi középfoku iskolák vezetőségével információ, vagy mondjuk ki: elhelyező hivatalt nyit erre az egy hónapra. Elvégre legalább is 500-600 gyerekekről van szó, ezekért érdemes egy kicsit dolgozni és gondolkodni. Tehát, ha

egy szülő nem tudja a gyermeket, aki neki is, a társadalomnak is feltett kincse, megfelelő helyen elhelyezni, helyezze el a város és pedig rábeszéléssel, szelid, szóval intelligens, uri, tehetőes családoknál, akiknek meglehet magyarázni, hogy ha áldozat is, amit hoznak, gyümölcsöző áldozat s elvégre áldozatot hozni, ma mindenkinek kötelessége, főképen annak, akinek van miből áldozatot hozni.

LEGUJABB.

Ejjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Nem az Isonzonál, nem a Balkánon dől el a háború.

Berlin. Morabt őrnagy a Berliner Tageblatt holnapi számában a következőket írja a hadihelyzetről:

Bruszilov támadása Stanislaw ellen előrehaladt és a Bothmer hadsereg állásától a Kövess hadsereg védelmi területéig húzódik el. Stanislaw, Delatynt és Tiscienicet kellett adnunk és a szövetségesek frontja most már a Dnyeszter és a Kárpátok között egy ívet mutat nyugat felé, amely közeledik a fontos góponthoz: Styrhez. Bruszilov gondolata valószínűleg az, hogy miután Böhm-Ermolli és a Bothmer hadsereggel szemben Lemberg felé nem tudott áttörni, ezt a hadicentrumot a szomszédos hadseregek visszahozásával akarja visszavonulásra kényszeríteni. A rovno-lembergi vasutól északra ez a terv eddig nem sikerült és a Dnyeszter felől délre fekvő területről eredő jelentésekből azt halljuk, hogy a tervszerű átcsoportosítása csapatainknak még nem volt befejezve, amikor az oroszok ezt a sikert elérték. Tehát a Dnyeszter és a Kárpátok között frontunk azon elasztikus visszahajításáról van szó, amely inkább a stratégiai vezetésnek erősségét, mint gyöngességét bizonyítja. Fontos az is, hogy az oroszoknak ezen nyugat felé való előrenyomulásuknál, a Kövess

hadsereg csapatai, valamint a német Südarmes és Pflanzler-Baltin vezérezredes csapatai a kárpáti magaslatokon az elért előnyöket megtartani tudják.

Ha a helyzetet az Isonzó fronton katonai szemmel tekintjük, úgy józanul meg kell állapítani, hogy szövetségesünknek egy merész vállalkozása temetett el, amennyiben szövetségesünk merészkedett az Isonzó gyöngyét, Görz városát védeni és egyúttal egy kitörési kaput teremteni. De úgy előbb, mint most is Hötzen-dorfi-honrad gondolatát megzavarta egy orosz ököl. Olaszország gondoljon arra, hogy mint azeidőt, úgy most sem saját erejével győzött es csak az orosz stratégiával érte el almanak ezt az első célját. Az Isonzó keleti partján a Karsztban fekszik szövetségesünk tulajdonképen eredeti védelmi vonala. Ez rendkívül erős es semmi ok nem torog fenn szövetségesünk makacs ellenállását kétségbevonni. Cadorna az ujoól meg erősített tüzerességét működni hagyja, de az Isonzótól keletre néhány kilométernyire ujoól megkezdődik az új pozíciós háború. ~~Ezen a háborúban döntése nem az orosz hadseregei, még kevésbé Sarraiti balkáni hadseregei van.~~

Románia magatartásáról a kamara dönt.

— Oroszország nem hisz a román beavatkozásban. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 12.

Bukarest. A Minerva a következőket írja: Az utolsó román minisztertanács határozatairól politikai körökben a következőket beszélik: Románia még augusztusban fogja eldönteni, hogy továbbra is semleges marad-e, vagy nem. A minisztertanács elhatározta, hogy augusztus második felében a parlamentet rendkívüli ülésre hívja egybe, melyen a kormány meg fogja világítani a külpolitikára vonatkozó kérdéseket. A parlament dönt a politika további irányáról.

Stockholm. Az orosz sajtó, amely még röviddel ezelőtti Románia beavatkozását közvetlen klüszöbön állonak jelezte, most igen szkeptikusan tárgyalja a kérdést. Alkíólag Románia a következő feltételeket alkította fel Oroszországnak: Románia hajlandó

a négyesszövetség oldalán aktív részt venni, ha az orosz csapatok mélyebben benyomulnak Gancsaba. Masreszt garanciát követel Románia, hogy bolgár részről minden támadással szemben védve legyen. Egy másik hír szerint Románia hajlandónak nyilatkozott megengedni az orosz csapatoknak az atvonulást Románian át es semleges marad, ha Bulgáriával szemben megvedik.

Bukarest. A múlt napi nagy löszergyári robbanas okozta izgalmak lassan dnt lecsillapultnak. Az izgalmat toleg az okozta, miszerint azt hitték, hogy pünös cselekedetrol van szó, mely híreket az entente sajtó felhasználta es terjesztette. Hivatalos jelentések szerint a gyar parancsnoka es katonai szigoruan kötelességszerűen viselkedtek. A robbanas a löszerraktárban történt es innen magyarázható meg az áldozatok nagy száma. Az áldozatok hataramaradottjáról az állam fog bőségesen gondoskodni. A királyi pár a katasztrófa sebesültjeit a kórházakban többszor meglátogatta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Telmányi Emil dániai sikerei.** Mult hó 28-án Kopenhágában a Tivoli koncertház teljesen kiárusított nagytermében ara ott óriási sikert Telmányi Emil, a kitünő hegedűművész. A dán sajtó legelkelőbbjei, úgy mint a Politiken, Berlinske Tidende, Nationaltidende, Kobenhavn, stb., egyhangulag kiemelik, hogy a tropikus melegség dacára Telmányi neve zsu-folásig megtöltötte a termet es játékanak elmélyedő átérzése es temperamentuma úgy a Brahme koncertben, mint a műsoron levő többi darabban mindenkit magával ragadott, úgy, hogy több ráadást is kellett adnia. E hó 15-ére a híres dán tüdőhelyen, Klampenborgba hívták meg hangversenyezni. A jövő szezonra már eddig is számos hangversenyre kapott Telmányi meghívást, aki a télen Budapesten fog letelepedni s hangversenysinek jövedelmét ezuttal is a Vörös Kereszt es más háborús jótékony célokra fogja fordítani.

* **A vörös klub.** (Filmrepriz az Urániában.) Az elmúlt évad kiváló drámái közül ma a színház egyet reprizként mutat be. Az öz-szeesküvések drámája ez, mely a vörös klub jegyében játszódik le. A legizgalmasabb helyzetek követik egymást, nincs olyan trükk, a melyet ebbén a képben fel ne használtak volna. Annak idején a képnek igazán szenzációs sikere volt es mind nütt csasis a legnagyobb elragadtatás hangján emlékezik meg róla. Minden tekintetben izgató, érdekes ez a kép elejétől végig es ezért szenzációsan hat a nézőkre. — A jövő évadban a következő nagyszámú szenzációkat fogja az Uránia kizárólagos joggal bemutatni: Francesca Bertini, Erna Morena, Hanny Wiese, Treumann, Paulik, Mia May, Talarso. Alvin Nuss, Harry Piel detektív-sorozatok, ezenelül a Svenska, Oveo, Union, Messier es Bioskop-gyarak minden termékét.

* **Orási érdeklődés a Psylander-reprizek iránt.** Szinte napról-napra fokozódik a publikum érdeklődése a Psylander-reprizek iránt. A gavalier mai reprizének olyan nagyszámú es előkelő közönsége volt, amilyent csak a békeidőben tulott vonzani egy-egy nagyszabású mozikép. A bemutatott Nordisk-dráma szépségei újra felelevenedtek az Apolló vásznan s a közönség gyönyörrel élvezte azt. Vasárnap is „A gavalier” reprize megy.

* **A „Forradalmi nász” az Apollóban.** Az Apolló-színház Psylander-reprizeinek során az az óhaj merült fel a publikum részéről, hogy a színház igazgatósága tűzze műsorra a nemrégiben bemutatott „Forradalmi nász” című Nordisk-dramát is, amelyben Psylander igazi művészi nagyságával rajzolja meg a francia forradalom egyik történelmi alakját. A korbá stílusban kiállított képet szerdán es csütörtökön mutatja be az Apolló. Hétfőn es kedden egy másik nagysikerű Psylander-kép, „Akik ketazer hainak meg” reprizét tűzte műsorra a direktió. Ezt az emlékezetes irodalomdarabot annak idején páratlan érdeklődés mellett mutatta be az Apolló.

* **Rene-Reinard, az Eibi berlini vigbűvész, aki a mult hóban a kulturpalotában oly nagy sikert aratott, egy hírneves bécsi karmester es zeneszerző zongora kísérete mellett szombaton, vasárnap es kedden lép fel az Erzsébet-mozgőszínházban.** Azt hisszük, hogy toloslagos volna Rene-Reinard urat a közönségnek külön meglátogatni, hiszen volt alkalmunk annak idején meggyőződni kiváló tehetségéről es elsőrangú produkcióról. Ezenelkül mind a három napon új műsor is kerül vitetésre.

Elköltötte a háborúra a városa kövezetalapot is

(A jövő évi költségvetés. — Beterjeszti a főzámvevő a telekértékaöt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Két nagy munka készül Arad város számvevőségi hivatalában. Az egyik az 1917. évi városi költségvetés, a másik pedig a telekértékaöt javaslat. E kettő szoros összefüggésben van egymással, mert a város jövő esztendői büdzsetje a szerint alakul, hogy a törvényhatóság megalakítja-e a telekértékaöt, vagy nem. Ha nem alkotja meg, akkor pótdóval, még pedig nagyon is emelkedő tendenciájú pótdóval kell a kiadásokat fedezni. Nem akartuk elhinni, amikor 120—130 százalékról hallottunk beszélni illetékes helyen. Ha megalakítja, akkor a kiadások rovataiban mutatkozó hiány fedezésére elégséges a mai 78 százalékos pótdó, sőt még az a mérész álom is kísért a város házában, hogy esetleg 3—4 százalékos pótdószámlításról lehet szó. Tudni kell, hogy tavaly azért nem volt adóemelés, mert a szükséglet egyrészt önálló kölcsönrel fedezte a törvényhatóság.

Az esztendő második felének kezdetén aktuálisnak tartottuk felkeresni Klényi János főzámvevőt, hogy ama két nagy nord-rejű kérdéssel beszéljünk vele. Tudtuk, hogy egyik sincs még a befejezés stadiumában s csak adatgyűjtésről, a formák megöntéséről van szó, de az említett munka közepette is már néhány bizonyosságnak és ténynek kellett alakulnia, amiről érdemes beszámolni.

— Igaz, foglalkozom mind a két nagy problémával — mondotta a főzámvevő — kézzel a jövő évi költségvetést és egyidejűleg folyamatban vannak a telekértékaöt munkálatai is. És utóbbi illetőleg annyit mondhatok, hogy a város területén levő minden telek „egyedlappal” elkészült és meg csak az van hátra, hogy a telek forgaalmi értéke állapítsuk meg. És igen nehéz feladat és azért egy beszálló-bizottság kiküldését hoztam javaslatom a tanácsnál. A telek reális értéke csak akkor tudjuk ki tulajdonképpen, ha az a piacra kerül, ha eladják. Tény azonban az, hogy a város fejlődése következtében a város területén levő összes telek értéke emelkedik, akár alkotja az adóvetel tárgyát, akár nem. Tehát igen nehéz probléma a reális érték megállapítása. Már pedig ames adat nélkül adójavaslatot nem tudok készíteni. Hozzávetőleges számítás szerint — már többször megirták a lapok, — körülbelül 70 millió koronára értékeltem az aradi telekeket. Ha csakugyan ezt a végösszeget kapom meg, akkor 5 százalékkal számítva, 350,000 korona bevételt kontemplálnak ebből az adónemből. Természetesen feltéve, hogy a törvényhatóság belátja, hogy az ipar és kereskedelem fejlesztése szempontjából mennyivel előnyösebb ez az adó, mint a pótdó emelése és feltéve, hogy a pénzügyminiszter ezt az adót megengedi teremteni. Éppen ezért az a szándékom, hogy a költségvetéssel együtt nyújtom be az adójavaslatot is és ha minakettőből határozott a közgyűlés, akkor a miniszter is tiszta képet kap a felől, hogy mit jelentene a város életében ez az új és mindenekelőtt igazságos jövedelmi forrás, amenny nélkül ezt a háborút nézve nem lehetünk ki.

— Hogy mekkora terhet jelent a város háztartásában a háború, azt most látom csak akkor, amikor a költségvetést állok össze.

Most úgy áll tudniillik a helyzet, hogy a jövő évi büdzset bevételi és kiadási teteit tisztán a háborús esztendő átlagai alapján kell kiszámítanom. A múlt évben még megtehettém azt, hogy 1913, 1914 és 1915. évek kiadásait és bevételét vettem számításaim alapjául, most azonban már a valóság, a realitás áll előttem. Anélkül, hogy sötét képet akarnék rajzolni, anélkül, hogy ijesztést akarnék a törvényhatóságot és a közönséget, nyugodt lelkiismerettel csak azt mondhatom, hogy igen tetemes pótdó emelésre lesz szükség, ha a kormány más bevételi forrást nem bocsát a rendelkezésünkre. A legutóbb tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjesztette a tanács a háborús kiadásokról készített részletes kimutatásomat. Majdnem egy fél millió korona terhel a törvényhatóság vállát, az igaz, hogy ezeknek egy részét nem a házi pénztár fedezi és hogy egy részét a kormány meg is téríti. Azonban legyünk tisztában azzal, hogy az állam ma minden, csak nem bőkezű és megtérítésekről hallani sem akaroak a miniszteriumokban. Csak két legutóbb történt eseménnyel ilusztrálhatom ezt. Éppen ma érkezett egy leirat, hogy a kutaszminiszterium egysz. rszindenkorra megszüntet egy 4000 koronás iskolai segélyt. Az elmúlt napokban arról értesített, hogy az iparosiskolákra 9000 koronás segélyt 2000 koronára redukálja. Ez mindössze 11 ezer korona, de ma dnem egy percent pótdó. Már a múlt esztendőben is csak úgy tudtuk elkerülni a nagyobb arányú adóemelést, hogy 162,000 korona háborús kiadást kölcsönképp vettünk fel alapjainkból és nem állítottuk be a költségvetésbe. Ez a kölcsön azóta szaporodott és ma ott tartunk, hogy eddigi pénztörzsünk, a kövezetalap, amelyben 670,000 koronánk volt, 200,000 koronára olvadt le. Az igaz, hogy a Varjassy Lajos-utca burkolását ebből fizettük ki, de a többi egyedül háborús kiadásokra ment el. Úgy áll ma a helyzet, hogy főkével fizetjük a kamattartozásainkat. A még meglévő 200,000 korona sem fog sokáig tartani és ha ez is elfogy, akkor vege lesz a jó világnak, mert bizony a pénzintézetekhez kell fordulni, ami ma nem ócsó mintaság.

— Ha tehát a jövő évi költségvetés összeállításánál a legszükségesebb kiadásokra és a feltétlenül biztos bevételekre számítva a lehetetlenségik takarékoskodva és minden új bevezetésétől tartózkodva, a végeredményt kutatva, nem zárkozhatom el annak a megállapításától, hogy Arad pénzügyi helyzete épűgy, mint más városoké, szomorúnak, nehéznek és súlyosnak mondható. Az nem felel meg reális gazdaságosnak, hogy mi nagy bevételket írjunk elő, mikor nagyon jól tudjuk, hogy ezek csak a papíron vannak meg. Az adóalanyok legnagyobb része háborúban van és most is csak úgy tudunk eleget tenni kötelesegeinknek, hogy az alapokban levő készpénzeket vesszük fel és használgatjuk el. A háború pedig kegyetlen kényszerűséggel diktálja a kiadásokat, hogy azokkal semmiféle szó, semmitéle teoria és elv szembe nem állítható, azokat teljesíteni kell.

— Még egy igen fontos szempont veendő figyelembe és pedig az, hogy a jövő évi költségvetést már azzal a tudattal kell elkészíteni és a törvényhatóságnak tárgyalnia, hogy az a

háború befejezte és a béke helyreállta közt átmeneti időszak gazdasági alapját alkossa. Azt értem ezalatt, hogyha a béke napja végre fel fog sütni, akkor olyan teendők várnak reánk, amelyek realizálása elől el nem zárkozhatunk, mert nem a luxust, nem a kényelmet, de még csak nem is a fejlődést, hanem a pillanatnyi szükségletet fogják kielégíteni és oly elkerülhetetlenek, mint amilyen elkerülhetetlen az adminisztráció folytonosságának a fenntartása. Ez is pénzügyi megterhelést jelent és pedig olyat, amely elől kitérés nincs. Ezek a kiadások is pótdóval lennének fedezendőek, ha a törvényhatóság nem látja be, hogy a pótdó, — mint említettem — megelöje az iparnak és a kereskedelemnek és csak újabb, reálisabb jövedelmi források feltárása mellett és ezek közt elsősorban a telek-értékaöt megteremtésével viselheti el a város a reá váró nehéz idők terheit.

Feljelentette a főkapitány az árdragító kávésokat.

(A rendőrség megindítja az eljárást.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 12.

Ugy látszik, hogy végre mégis a legmegelőzőbb fórum fog behatóan foglalkozni annak az aradi két kávéháznak sokat vitatott gyakorlatával, amely kiméletet nem ismerő mohóságával igyekszik kihasználni a háborús konjunktúrákat. Részletesen beszámoltunk lapunk mai számában arról, hogy a közéletvezetési bizottság tegnapi ülésén Hecht Arnold dr. t. b. főorvos végre hangot adott a közönség megbélyegző elégedetlenségének és panaszainak, a melylyel a Hungária és a Városi kávéház módszerét kíséri. Hecht Arnold dr. tudvalóval konkrét formában emelt vádat az említett két kávéház ellen, amikor tudomására adta a közéletvezetési bizottságnak, hogy ebben a két üzletben lefőözött tejből készült kávéval rontják a vendégek gyomrát, emellett pedig a kenyér kilogramját átlag hat koronáért árusítják és van szívük három kis kockacukorért 10—12 fillért kérni. A közéletvezetési bizottság elhatározta, hogy véget vet a kávéházi hadjáratnak. A városi tanács mai ülésén már foglalkozott is azzal, az aradi közönség mindennapi életére jelentékeny kihatással bíró kérdéssel és a tanács megkereste a rendőrséget: vizsgálja meg a dr. Hecht által konkrét formában emelt vádatokat. A tanács utasítása alapján Graen Nándor főkapitány ma leiratot intézett a rendőri büntető bírósághoz és hivatalos formában adta tudtul a két kávéház ellen emelt vádatokat. Utasította a rendőrbíróságot, hogy Hecht dr.-ral vegyenek fel jegyzőkönyvet és ez alapon indítsák meg az eljárást a Hungária és a Városi kávéház ellen. Ennek következtében a kihágási bíróság tanuképpen fogja kitalgatni a két kávéház számos törzsvendégét, akik igazolni fogják, hogy a Hecht dr. által elhangzott panaszok teljes mértékben megvalósulnak a valóságban és már eddig is csak azért nem emeltek panaszt a tulajdonosok ellen, mert azt hitték, hogy a rendőrség — a főkapitány néhány hónappal ezelőtt tett elodázó kijelentésére való tekintettel, — úgy sem fogja megindítani az eljárást.

A rendőrség ma még nem tudja megállapítani, hogy milyen címen fogja felelősségre vonni a terhelteket és vajon a tulajdonosokon kívül a főpincérek ellen is meg fogja-e indítani az eljárást. Ma még az sem állapított meg, hogy a maximum ár túlépése, vagy pe-

Angol, orosz, francia, olasz anyák — német gyermekei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

A világháború, mint egy szigetre, amelyet mindennapien csapdosó hullámszél vesz körül, egyúttal terelte Svájcban a különböző nemzetek menekültjeit. Különösen sok az asszony és a gyermek. Ezek itt várják be a szörnyű vesz elültét, amely után talán visszanyerik újra az elhagyott édes otthonot. Különösen érdekes a „háború gyermekeinek” német csoportja, kik a semleges Svájc iskoláiba járnak.

A háború gyermekeinek egész tömege van itt: gyermekek olyan házasságokból, amelyben az apa is, az anya is más nemzetbe tartozik; mecskütek szüleikkel, kintasítottak a most nekik ellenséges földé lett hazájukból: Vanak itt gyermekek, akiknek német az apjuk, olasz nő az anyjuk, vagy olasz az apjuk és osztrák nő anyjuk; egy végtelenül kedves kis fiú francia mamájával, akinek német férjét Lyonban kellett hagynia. Német szülőknél két gyermeke — egy pároska — meg éppen angol az angol törvények szerint, mert angol földön születtek. De vannak itt gyermekek a Balkánról is, német-oroszok gyermekei, transzvaali kis menekültek, sőt Madagascar, Szingaporeból és Sanghaiból is.

Egy tarka, soknyelvű kis társaság, akiket minden világtájról a svájci szigetre üzött a Németország elleni gyűlölet.

E gyermekek német apjai a fronton állnak vagy erejükkel a használhatóságukat más éven veszi igénybe Németország. — anyjuk ellenben angol nő, francia nő vagy olasz nő. Tisztelet adassék ez asszonyoknak, kik jelenleg hazátlanok, elhagyván szülőföldjüket, lemondtak az otthonról, barátokról, ismerős családok intum köréről. Mentek férjikkel — Svájcig! — tovább, nem is kívánható földük. Mindez a férfiert, a német férjért — vonakodás és szegélődés nélkül, — de a kis gyermekek anyjukhoz tartoznak, hozzáuk, akiknek oly sokat kellett feláldozniuk, ezt már igazán nem lehet elvenni tőlük. Így maradnak itt, a német gyermekek, a jövő Németországa, megosztott lelkű, vegyes vérű gyermekek, küzdelemre és viszálykodásra ítéltek gyermekek.

Atyjúk bizonyára így szóltak, midőn kezénfogva Svájcba hozták őket: „Ezek a gyermekek idegen nyelvben, idegenek között, talán gyűlölködő befolyások között nőnek fel. Beszéljenek nekik néma Németországról, tanítsák meg őket Németországot szeretni!”

E kérdésben mély szomorúság volt a aggodalom az atyai kézben, mely vére nevelését nem vezetheti önmaga. Szülőföldjüket — ha most ellenséges népek országai is — eddigi otthonukat ne gyűlöljék, ki tudja, hogy sorsuk s a gazdasági szükségesség a jövőben hová tereli őket? De Németországot sem szabad gyűlölnök s ne nőjjenek fel Németország elpusztítását követelő szelimből!

Egy svájci tanító beszélt el e gyermekekről kedves és bájos történeteket. Egy párat mi is leíromtatunk:

Ritza és nehéz az én misszióm, mert erős lélektani érzéket és különös tapintatot kíván. A kis oroszokkal vagy az osztrák-olasz nők gyermekeivel nem sok baj van. Ezek a nők fanatikusabban németek, mint mi. Ezeknek a gyermekei uraknak, büszke hódítóknak érzik magukat eddigi nemzetükkel szemben. Büszkén hangoztatják: Mi németek! A kis angol

pároska pedig könyek között szinte szégyenli nyilvános bevallását a brit császársághoz való tartozandóságának, szivesebben maradtak volna Berlinben s jártak volna ott iskolába.

Egy Rómából menekült olasz grófnőnek finomak és bájosak a gyermekei, ott hagyták pompás kertjeiket s műtárgyakkal tele palotájukat. Most a tizenegy éves és a tíz éves kis fiú ide jár a svájci német iskolába. Nemrégiben szövetkeztek a svájci német fiúk, hogy az olasz-német fiukat elverik. A két kis gróf: a kis Kurt és Gerd vonakodtak velük tartani: — Mi azt nem tehetjük, mi oly boldogok voltunk Olaszországban — ez az anyácska hazája!

— De akkor titeket verünk meg!

— Hát biz ezt el kell tűrnünk — válaszolta a két kis lovag.

Az általános kedvenc egy kis francia fiú: a legfurcsább német nyelvet beszéli. Az az érzésem, hogy ez a nyelvkeréketörés már maga is titkai fájdalomt okoz az 5 elegáns, nagyon visszavonult mamájának. Az 5 kis Nick-je egy kis boche! Nem tiltakozik, szereti a férjét és férje úgy akarja, hogy Nick németül beszéljen és németül halljon.

Beszélgetni szoktam nekik Németországról, a karácsonyról, a szüretéről, az aratási ünnepekről; mesélek nekik német meséket, történeteket a régi időkől, Nagy Károlyról, Rolandról, Barbarossáról és Nagy Frigyesről. De legörömbösebb verseket mondának föl, költeményeket szavalnak, ezeket maguk válogatják ki. Iskola után aztán van nagy feszeség — a háborúról!

— Mi — a németek mindig győzünk! — kiabálják az oroszok büszkén.

— Nemde, azért a franciák is vitézek? — kérde a kis Nick s barna, nagy szemű villog, szeme világít.

— Bizony vitézek, mondom én, mire a Nick szeme fátyolos lesz — egy-két csepp to-lakodik beléjük.

Nemrég szavaltak mindnyájan egymás után, szabadon választott költeményeket: „Ment a szeleány gyermek, karácsony estéjén a fekete erdőn!” — „mi császárnak szereti a virágokat!” — „A mi tölgyünk a legezebb fa a világon!” — „Az éjeli sergyszemle!”

Nick is németül deklamált és pedig egy verset, amely úgy kezdődött: Porosz vagyok, Poroszország a hazám!

S utána rögtön kérdeste: — Szabad még mást is elmondanom? Valami franciát...

Megengedtem neki. A kis angolok, oroszok és olaszok megvető ábrázattal néztek rá: Nick előzde Hugo Victor versét:

— „Mon père ce héros au sourire si doux” — „ez az atya, ez a hős, aki oly édesen tudott mosolyogni, egyetlen huzárral vágta a hullákkal fedett fekete csatamezőn. Mintha valami zörejt hallana. Egy spanyol feküdt ott az utasálon, állva, hörögve, félig halottan s nyöszörögve kéri: Vize! Szánj meg és adj innom! Megindultan nyújtotta atyám huzárjának oda itallal telt palackját: Adj inni a szegény sebesültnek! De ebben a pillanatban, midőn a huzár a haldokló ajkához vitte az üveget, felémelt a gazfiókó egy pisztolyt s atyám haláltékának tartva: oda lött. A golyó levitte atyám fejéről a sisakot s életét csak az mentette meg

hogy lova hátrabökölt. „Mégis adj neki inni! mondta az én atyám”.

Végre volt a kis Hugó Viktor versnek. — Bravó Nick, bravó!

Es mindnyájan kiáltották: Bravo!

Aradon megvédik a gyermekeket.

(Egy minta intézet. — Az anya- és csecsemő-vevő kormánybiztosa az aradi Fehér Kereszt működéséről.)

az aradi Fehér Kereszt munkájáról

Arad, augusztus 12.

Az ország miniszterelnökétől kezdve minden vezető férfia ez országnak nem győzi eléggé hangoztatni, hogy a háború különösen indokoltá teszi az anyák és csecsemők lelkiismeretes védelmét. Mindonüzt megalakítják a csecsemő- és anyavédő bizottságokat és a Fehér Kereszt gyermekvédő egyesületek csecsemő-gondozóit szépen kifejlesztik. Hogy miképpen kell védelmezni a csecsemőket, azt a legteljesebben mutatja meg az aradi Fehér Kereszt egyesület vezetősége, amely most ritka értékes elismerésben részesült. Tauffer Vilmos dr. egyetemi tanár, kormánybiztos részéről, aki az aradi intézményt példaképpen állítja az ország elé. Az aradi egyesület július elején tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen bemutatották a Keller Lajos főtitkár által készített évi jelentést, ebből kiderült, hogy az egyesületnek az Orcy-utcában lévő csecsemő gondozójában 715 gyermeket ápoltak a múlt évi májustól az évi májusig és ebből csak ötvenhatalan haltak meg, ami 7-8 percentnek felel meg. Olyan eredmény ez, amely fölött méltán lehet csodálkozni, mert az országban az átlagos csecsemőhaláloság 28 percent. Az évi jelentést megküldték Tauffer dr. kormánybiztosnak is, aki most Keller főtitkárhoz a következő nagy figyelmet érdemlő levelet intézte az elragadtatás hangján szólva az aradi eredményről:

Igen tisztelt Főtitkár Ur! Leiki gyönyörűséggel olvastam az „Aradi Fehér Kereszt Egyesület” 1915 évi működéséről szóló jelentését; gondolatban egy meleg kézzel szorítással mondom Önnek: hazatias, nemes és elismerésre méltó munkát végzett. Követésre méltó példa ez az Önöké, hol 12548 korona 16 fillér kiadással ily szépet és nagyot lehet csinálni. Sajnálom, hogy csak gépirásban van meg a jelentés és nagyon kérem — dacára a háborús idő ürágaságának — méltóztatassanak kinyomtatni és nekünk vagy 100 példányt küldeni, hogy a Stetania utján és figyelemre méltó átirat kapcsán megküldhessük az összes városoknak. Nélkülözöm a jelentésben „a fiú- és leányotthon” megemlékezését, melybe a menhely kihelyezett növendékei visszaférhetnek. Avagy talán tévedés és nem Feh. Kereszt intézmény? Ugy emlékezem, hogy ez is az Ön vezetésénél áll. 7-8% csecsemő haláloság! Ilyen feltűnően kedvező, hogy Szánával akarok felőle beszélni és megkérdezni, hogy hol van ennek a titka. Az 5. oldalon az egyesület „járasi ügyészeiret” szóló főtitkár ur. Kik ezek? az egyesület tagjai? vagy hivatalos ügyészek? Legyen szives e tekintetben felvilágosítani. Ugyvédek, kik Olvasva jelentését, benyomásom az, hogy nyert perünk volna, ha hazánk minden városa megcsinálná azt, amit Arad példaképpen bemutat; onajtasom pedig az, vajha mindennütt akadna egy Keller Lajost kit én melegen üdvözölök és nagyra becsülök. Öszinte híve Tauffer s. k.

Kétszáz bomba esett Velencére.

— Tripoliszt feladták az olaszok. — Elpusztult olasz nagy hajó. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 12.

Budapest. A Pester Lloyd jelenté: Tengerészeti repülőinknek tegnapelőtti támadása Velence ellen, egyike volt a legnagyobb repülő-támadásoknak és Velence lakossága még evek múlva is vissza fog erre a támadásra emlékezni. A legkiválóbb repülőink vettek részt benne és Olaszországnak ezzel ismételtén nagy károkat okoztak. Az akciót repülőink ténylegesen vitték keresztül és az nagyon jól sikerült s utána repülőink pertellenül érkeztek vissza. Összesen kétszáz darab különböző nagyságú bombát dobtak le, melyeknek hatása pusztító volt. A különösen sikerült utról az egyik repülő a Pester Lloyd munkatársának a következőket mondta el:

— Amidőn délkelet felé felszállottuk, igen szép idő volt, amely az akció egész ideje alatt tartott. Velence felé való érkezésünkkor számos vedőágyú heves tüzzel fogadott, de ez egyik gépünket sem találta el. Az általunk ledobott bombák hatása borzasztó volt. Egyedül az arzenálra ötven bombát dobtunk le. Ezenkívül a torpedógyárra, a pamut gyárra és a katonai raktarakra számos bombát dobtunk le és mindenütt jó sikereket észleltünk. Az okozott tüzeztől Velence egész éjjel naptényben világi-

tott. Még husz mérföldnyire is láttuk a tüzeket.

Luganó. Megbízható jelentések szerint augusztus első napjaiban a Dandolo nagy olasz hadihajó megsemmisült. Bár a katasztrófát titkolják, számos olyan tizt halál híre jelenik meg, kikről tudják, hogy a Dandoloon működtek.

Zürich. A Tagesanzeiger jelenté: Az összes olasz csapatokat Afrikából visszavonják.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz vezérkar jelentése (augusztus 10.)

Csapatunk az Isonzo hidjait kijavítva folytatják műveleteiket az Isonzo balpartján. Gyalogságunk és kerékpáros osztagaink a város külső részeibe sikerrel vonult be, dacára, hogy a környezeti magaslatokról heves ágyútüzzel fogadták őket. Több fényesen végrehajtott művelet után 100 foglyot ejtettünk s a karszi fensíkon a Monte St. Michelől északra az ellenség hatalmas árokrendszeit megszálltuk. Eddig 268 tisztet és 12.680 főtnyi legénységet fogtunk el. A foglyok beszállítása tovább folyik. Az ellenség hasztalan fáradozik, hogy éberségünket kijátassa s tevékenységünket az alsó Isonzónál meglassítsa. Meglepetés szerűleg heves támadásokat intéz a front több pontjain, de mi szilárdan tartjuk állásainkat. Ellenséges repülők több bombát dobtak Velencére. A bombák 2 polgárt megölték és némi kárt okoztak.

Titokzatos halálest a nagybányhegyesi tanyán

— Holttest az istállóban. — Gyilkosság vagy öngyilkosság. — Az eredménytelen nyomozás. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, augusztus 12.

Már hírről adtuk, hogy Medgyesbodzás község jegyzője telefonon értesítette az aradi ügyészséget, hogy a község közelében levő bányhegyesi pusztán agyonlőve találták Körözi Andrást, a község egyik leggazdagabb gazdájának egyetlen fiúgyermekét. A holttestet hozzátartozói beszállították Medgyesbodzásra. Az illetékes aradi hatóságok kiutastak a helyszíni szemle és a hullaboncolás megsejtése végett.

A titokzatos esetről az „Aradi Közlöny” tudósítója a következőket jelenté:

Csütörtök délután öt óra tájban a nagybányhegyesi tanyán halva találták Körözi András 14 éves fiát. A fiu apja hadbavonult, ő maga anyjával és két nőtestvérével dolgozott kint a tanyájukon. Kora délután hozzátartozói kocsiáramban a tanya és a tanyát a fiu őrzetére bízták. Este felé, amikor visszajértek, csodálkozásukra a fiut nem találták sehol. Egyik nővére keresés közben benyitott az istállóba, ahol borzalmas látvány tárult szeméi elé.

Körözi András ott feküdt az istálló közepén a földön, holtan. Körülötte nagy vértócsa volt. A szerencsétlen fiúnak a feje teljesen szét volt ronsolva, úgy, hogy csak az alsó agya maradt épségben. Nővére kiáltozására bejöttek a többiek is és kétségbeesetten kutatták, hogy mi történhetett.

As egyik végül észrevette bevonult apjuk vadászfegyverét, amely a fatus volt támasztva. A fegyvert állandóan az istállóban tartották, de nem szoktak használni. A fegyver akkor is töltetlen volt. Az egész hátszobán különben is csak egy megmaradt töltény volt a fegyvernek s ezt az istálló-ágyban dugták el. Felkutatták az ágyat, de a töltényt nem találták meg. Ezek után valószínűnek találhatták, hogy a szerencsétlen fiut a vadászfegyverrel lőtték agyon. A kilőtt patront azonban nem találták meg sehol.

A szerencsétlen Körözi András holttestét átvitték a tanyáról Medgyesbodzásra s az esetet azonnal bejelentették. A csendőrség megindította a nyomozást, amely azonban eddig nem járt eredménnyel.

Rendkívül komplikálttá teszi a helyzetet az, hogy nem lehet megállapítani: bűntényről, vagy öngyilkosságról van-e szó. A hullaboncolása sem derített világosságot a titokzatos ügyre. A boncoló orvos véleménye szerint nem lehet kizárva az öngyilkosság sem. Viszont az eddigi nyomozás nem tudta megállapítani, hogy miért lett volna öngyilkos Körözi András. A szomszédok és ismerőseik vallomása szerint a családja jól bánt a fiúval s a legkevésbé oka sem lehetett panaszra. Legalább is eszem panaszok. Nővérei vallomása szerint a szerencsétlenséget megelőző délutánon még gondtalanul beszélgetett a tanyán egy barátjával. Semmi különös eseményt nem vettek észre rajta. Az öngyilkosságot különben kizárja az a tény is, hogy a fegyver gondosan a falhoz volt támasztva, a kilőtt patront pedig eltüntették. Rendkívül valószínűség sem történhetett.

hiányzik semmi. Hogy járt-e valaki idegen a tanya környékén, azt nem sikerült megállapítani. Viszont ha tényleg bűntény forogna tenn, úgy azt csak a viszonyokkal ismerős követhette el. Amint már említettük ugyanis, a tanyán lévő egyetlen töltény az istálló ágyában volt eldugva, ezt a töltényt pedig most nem találják.

Tekintettel arra, hogy a szerencsétlen fiu holttestét az aradmegyei Medgyesbodzás községbe szállították, itt volt a boncolás is, az eset pedig a csanádmezei Nagybányhegyesen történt s így az aradi ügyészség az eddigi nyomozás adatait át fogja tolni a szegedi ügyészséghez.

A vizsgálat és boncolás megejtése végett Aradról Fikker Károly dr. vizsgálatbíró, Tompek Gyula királyi ügyész, Hottlich Béla dr. jegyző, valamint Austerwald László dr. és Poszgay István orvosok voltak kiküldve.

Tisza István gróf tanácskozása a kancellárral.

(Teljes egyetertés.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 12.

Bécs. Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel hét órakor titkárával ideérkezett és a Magyar Házban szállott meg. A miniszterelnök részt fog venni a német birodalmi kancellárral és a külügyi államtitkárral való tárgyalásokban.

Este a miniszterelnök jelen lesz azon az ebéden, amelyet a kancellár tiszteletére Roszner Ervin miniszter és felesége a Magyar Házban adnak. Holnap a miniszterelnök visszatér Budapestre.

Bécs. Gróf Tisza István miniszterelnök ma délelőtt 9 órakor a Magyar Házból automobilon Schönbrunnba hajtatott. Ő felesége hosszabb különkihallgatáson fogadta.

Bécs. Bethmann-Hollweg ma délelőtt nem távozott el a szállodából, hanem hivatalos ügyeket intézett. Délelőtt tíz órakor Montevideo herceg első kődvármester látogatását fogadta, aki körülbelül husz percig maradt nála. Ebben az időben Jagow külügyi államtitkár az Imperiálból a Metternich-utcába levő német nagykövetségi palotába ment.

Tizenegy órakor Tisza István gróf miniszterelnök érkezett gyalog az Imperial fogadóba, amelynek előcsarnokában Lehner szállodaigazgató fogadta és felkísérte a birodalmi kancellár lakosztályába. Jelenleg — fél egy órakor — Tisza István gróf és Bethmann-Hollweg tanácskozása még nem ért véget.

Stürgkh gróf miniszterelnök ma délután egy órakor a német államtitkáriak tiszteletére villásreggelit adott, még pedig a Sacher-fogadóban, mert nőtlen lévén, nincs olyan nagy háziartása, hogy sok vendéget láthasson magánál. Tegnap és ma a diplomáciai és politikai világ sok neves képviselője hazya névjegyét az Imperial-fogadóban a birodalmi kancellár számára.

Bécs. Az esti órákban a következő kommunikét adak ki: A két natalom külügyi politikájának vezetői között, ma folytatott megbeszélésnél az összes tárgyak alá kerülő ügyeknél teljes egyetertés volt megállapítható.

Bécs. A birodalmi kancellár ma este kilenc órakor elutazott Jagow államtitkárral együtt.

Bruszilov kapja a Besszarábiában gyűjtött csapatokat.

(Carp Péter Románia helyéről a világháborúban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, aug. 12.

Bukarest. A neamtzi kerület konzervatív pártjának főnöke, Bogdán Leon Em., az „Informatul” című lap munkatársával beszélgetést folytatott. Az újságíró egyik kérdésére a pártfőnök így szólt:

— Ma éppen olyan messze állunk a háborútól, mint két hónappal ezelőtt.

— Olyan idöket élünk, amikor meglepetéseket nem lehet kizártnak tekinteni, azonban a helyzet ma kétségtelenül megnyugtató.

Az újságíró következő kérdése ez volt:

— A Marmarosch-bank igazgatósági ülésén mint igazgatósági tag ön is részt vett. Nem történt ezen az ülésen semmi, ami a háborúval összefüggésben van?

A pártfőnök erre a kérdésre ezt válaszolta:

— Az igazgatóság tagjai közül ezen az ülésen Take Jonescu, Filipescu, M. Deschliu, és mások is jelen voltak, azonban a háborúról egyáltalán szó sem esett.

Bukarest. Carp Péter lapja, a „Moldova” írja a következőket: Egészen biztosan állíthatjuk, nem fog megtörténni, amiről érdekelt oldalról susognak, mivel az emberi akarat nem képes arra, hogy egy pillanat alatt megváltoztassa olyan események folyását, amelyeket évtizedes munka és szorgalom készített elő. Meg volt a hatalmuk, az ugynevezett nyilvános közvélemény is mellettük volt és még sem tudtak elintézni semmit. És bármennyire erőlködjenek is, nem is fognak elérni semmit.

A mult idök szűzárda poltikája olyan utat egyengetett nekünk, amelyről nem térhetünk le. A mostani harcokban a sors bennünket Németország mellé állít. Senki és semmi sem akadályozhat meg bennünket azon feladatok megoldásában, amelyekre mi már ötven éve készülünk. Előbb vagy utóbb mégis elfoglalja Románia a már régóta előkészített helyet és eljuttatja az ő történelmi szerepét.

Bukarest. Unghenből jelentik a bukaresti lapoknak: Naponta nagy orosz csapat szállítások folynak a városon keresztül. Ezek a csapatok eddig Reni—Ismail—Chilia városokban táboroztak és amint beszélük, az lett volna a rendeltetésük, hogy Dobrogean át Bulgária és Törökország ellen vonuljanak. Hír szerint azonban Bruszilov tábornok, aki hatalmas ellenoffenzívát vár, megerősítéseket kért.

Egész Besszarábiában nagy a félelem amiatt, hogy a galiciai és bukovinai fronton nagy események történnék. A besszarábiai vasutakon a magantorgalmat beszüntették.

A Dobruzsába menekülő orosz katonaszökevények beszélik, hogy

a Besszarábiában összpontosított orosz csapatok száma meghaladja a 300 ezret.

HIREK.

Dal a hétről.

Az aradi kávéházak.

Azt hittem, hogy kávéházba járok!
Tévedtem s ez szörnyű nagy hiba;
Nem kávéház: — egy vegyállomás volt,
És a kávé — hig cikória,
Vagy lehet, hogy égetett kenyérhaj,
Mert a gyomrom tőle most is reszket,
Ki-e kávé megismerni vágyik:
Kérdezze meg gyorsan erről Hechtet!

Jött a pincér s véle egy pohár tej,
Mintha nektár volna, ittam én.
Most tudtam meg: viz és krétapor volt
És cipókrém volt a tetején.
Egy bizottság világosított fel
Hogy mi az, mit én velem a pech tett:
Hogy én velem mit itattak ottan:
Kérdezze meg gyorsan erről — Hechtet.

A doktor ur felvilágosít még,
Hogy miből áll Aradon a fagyalt:
Meszes vízzel felhígított prézli,
Mit a pincér kis darabra vagdalt;
Azért, hogyha jegeskávé kívánsz,
Vaniliát, ananászt vagy epret:
Soha se menj addig kávéházba,
Amíg meg nem kérdezted te — Hechtet!
Orior.

LEGÚJABB.

Ejjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Konstantinápoly. A „Milli” ügynökség jelenti az egyiptomi front-ról augusztus 9-én. Angol lovasság és gyalogság megtamadt a Tokió környékén lévő állásainkat. A 13 óras haro javunkra végződött. Az ellenség csapataink heves támadása elől Rumanjela felé vonult vissza.

Genf. Párisból jelentik: Lloyd Georg ma Párisba érkezett és Briand miniszter-cinökkal hosszabban tanácskozott. Ott volt ezen a tanácskozáson több miniszteren kívül Joffre, Castelnau és a többi tábornokok is. A tanácskozás a közös katonai operációkra vonatkozott.

Luganó. Az olasz lapok szerint a szövetségesek előkészületeket tesznek Szalonikiben a további orosz csapatok togoztatására. Az entente általános támadását tizenegy nap múlva várják. Azt a hírt, hogy a szerb fővárost Szalonikibe akarják áttenni, megcátozzák. A szerb kormány a szerb macedonia telmentesség Kortuban marad.

London. Hivatalosan jelentik: Az ellenséges léghajó támadásról augusztus 9-én kiadott legutóbbi jelentés óta az elmúlt éjjel a sebesültek közül ketten meghaltak. A halottak száma most nyolc. Időközben a megtámadott területen gondos nyomozás történt, miután a támadás okozta károkról augusztus 9-én pontos jelentések nem voltak kaphatók. A nyomozás azt bizonyítja, hogy a kár nagyobb, mint azt először megállapítottuk. Es a nyomozás által kiderült kárlajstrom a követ-

kező: A támadás következtében négy kis ház összeomlott, egy tized megrongálódott. Három lakóházban, részint a robbanás, részint pedig a tüzvész okozott kárt. Ezekon kívül számos gazdasági épületet is megrongáltak az ellenséges léghajók. Egy szénvasutat ötven láb hosszúságban szétromboltak. Ezen adatok a régi számitással együtt az összes károkat tartalmazzák és ezen kívül katonai károk nincsenek.

Balkán hadszíntér:

Az ellenségnek a Doiran-tótól délre tegnap megismételt szinleges támadásai már tüzérségi tüzünkben megihusultak. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

— Felmentési kérvények benyújtásának módja. Felsőbb hatóságok közlése szerint nagy mértékben szaporodik azoknak a felmentési kérvényeknek a száma, melyet az érdekelték közvetlenül a hadügy, vagy a honvéd miniszteriumhoz intéznek abban a remnyben, hogy ezen az uton a felmentés hamarabb megtörténik. Felhívja ezért a polgármester az érdekeltek figyelmét arra, hogy minden felmentés iránti kérelem elintézése a közbeszó közigazgatási hatóságok véleményezéséhez van kötve s így az illetéktelen hgyre benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

— Nikla új lakóhelye. Frankfurtból jelentik: A monacogrói királyi család valószínűleg véglegesen Páris környékén telepszik le.

— Román benzín Németországnak. Bukarestből jelentik: Az Eposa jelentése szerint a román hatóságok a német-román kereskedelmi szerződés értelmében, a németországi áruk ellenszolgáltatásául megengedték, hogy nyolcszáz waggon benzint szállítsanak Romániából Németországba. Tegnap Pradálon keresztül már elhagyta a román határt háromszáz waggon benzín.

— Kelet-Poroszország újra népes. A félelem, hogy Kelet-Poroszországba nem fog visszatérni az oroszok elől annak idején elmenekült lakosság javarésze, alaptalan volt. Mint Berlinből táviratossák, a legutolsó hivatalos megállapítás szerint háromszáz ezer kelet-poroszországi menekült közül eddig kétszáznyolcvanezer visszatért régi lakóhelyére.

— A kötelező fertőtlenítés. Lodzból jelentik: Orosz-Langyeországnak az egészségügyi hatóságoknak rendkívül nagy küzdelmet kell kifejteni a tetvek ellen. A legmegterhözöttebb hely a lodzi kormányzóság és ezért az ottani közigazgatás feje a minap elrendelte a kormányzóság kényszer-fertőtlenítését és pedig nemcsak a lakások, hanem az egyes személyek fertőtlenítését is. Az erre vonatkozó rendelkezésben a többi közt a következőket mondja:

— Ezzel elrendelem a kormányzóság területén a lakosságnak a tetvektől való megtisztítását és e célból a lakások és a személyek kötelező fertőtlenítését. Ennek az intézkedésnek az az oka, hogy megakadályozzuk a kiutéses tituszjárvány fellépését. Tudatjuk a lakossággal, hogy legjobb, ha mindenki maga gondoskodik lakásának és családjának fertőtlenítéséről, mert később a hatóság kényszereszközöket fog alkalmazni.

— Leégett katonai raktár. Luganóból jelentik: A senioi színházban, melyet katonai raktárnak használtak, tüzvész ütött ki, mely nagy károkat okozott.

— **Piszkos pikkoló fiúk.** Vajjon ez is náberus tünet-e? vagy egyszerűen nemtörődomség és gondatlanság. Magában véve az is különös, hogy iskola köteles gyermekek szaladgálnak a tetrér asztalok körül vagy az éjjeli villanyfényben a kártyaasztalok komisz szóáradataiban. De ha már a hatóság szemel hony egy anomália föött, legalább kötelességévé tenné a vendéglők és kávéházak nagyhatalmu birtokosainak, hogy a „gondjaikba” került gyermekek egészsége és tisztasága fölött őrködjenek. A hatósági orvos urak vagy a rendőrség közegei nezzenek csak végig egynehány első és másodrendű éttermet. Figyelmes szemlélő utjuk után észornyítkódo fogjak tapasztalni, hogy a heti étlapot egész alaposan leolvassatják a pikkolófiúk egykor tekete kabátkájáról, amelyről rótkön látható, hogy nálunk még nem hozták be a — zsirtalan napokat. Még észornyótoóbb a kávéházak kis rabszolgáinak a ruházata. Van olyan pikkoló fiú, a kinek, bocsanat, — piszkos volt a nyaka. Piszkos az inge, a ruhája pedig — le sem tiszteló. E szegény gyermekek keze állandóan piszkos, nem törődnek soha azzal, hogy megmosdjanak, vagy tisztálkodjanak s úgy borujak ezek a kis páriák az ujjagokat, cigarettát, kenyeret, süteményt asztalról-asztalig. Ha nem is kívánjuk, hogy a bekezdők zsinoros dolmányát öltösk magára: annyit mindenesetre megkövetelhetünk, hogy — tiszták legyenek.

— **A tudatlan angol és francia lapok.** A Times július 31-iki száma az oroszok sikerével foglalkozva ramutat Bródy bevetésének fontoságára, majd szó szerint a következőket írja:

— Bródy elfoglalása után lehetetlennek tartjuk, hogy Tarnopol még hosszabb ideig osztrák és magyar csapatok birtokában maradjon.

Ugy látszik a Times katonai szakírója nem tudja, hogy Tarnopol csaknem két év óta szakadatlanul az oroszok birtokában van.

A L'Eclair Comtois írja: Egyik legnagyobb francia újság első oldalán a következő sorok olvashatók:

— Sacharov tábornok csapatai bevonultak Bródyba, amely Lembergől 81 kilométernyire van. A két város között természetesen akadályok igen mérsékelték és épen ezért nagyon kedvezők a viszonyok az oroszok további előnyomulására.

Ha aztán az ember fordít egyet és a harmadik oldalt böngész, itt a következő sorok ötlenek az ember szemében, amelyek élénk ellentétben vannak az első oldalon olvasottakkal:

— Bródy és Lemberg városokat ötvenkét kilométeres távolság választja el egymástól, azonban a terap rendkívül nehéz és nagyon meg van erősítve. Ennek következtében súlyos harcokra van kilátás.

— **Allásáról lemondott jegyző.** Az Aradi Közlöny néhány hét előtt jelentette, hogy Zachariás Arpad kúrtosi községi jegyzőt fel-függesztették állásától, mert katonai felmentési ügyekből kifolyólag pénzt fogadott el, több ottani földesgazdától. Mint értesülünk, a községi jegyző nem várja be fegyelmi ügyének letolását, és néhány nap előtt beadta állásáról való lemondási kérvényét, melyet Aradmegye alispánja el is fogadott.

— **Sassonov a vizsgálóbíró előtt.** Berlinből jelentik: A petervari lapok jelentik, hogy Sassonov idézést kapott, a Suchomlinow ügyét vezető vizsgálóbíró elé, hogy igazolja magát azokkal a súlyos vádakkal szemben, amelyeket Suchomlinow a legutolsó vallomásaiban Sassonov ellen emelt.

— **Hazaküldi az embert a rendőr.** (Panaszos levele.) Igen tisztelt szerkesztő ur! Nagyon szépen köszörem szíveskedjen ezen pár soraimnak b. lapjában helyt adni. Tegnap este szem és fültanuja voltam, egy bekesen haladó pár és egy basáskodó rendőr közti letolyt incidensnek. Épen 11 óra volt, egy pár karöltve ment az utcán, hozzájuk lépett egy rendőr és azt mondta, „jó lesz már haza menni, mert már 11 óra” mire azt felelték neki, hogy honnan tudja, hogy nem-e haza megyünk és micsoda szemtelenség az embert megszólitani az utcán. Erre szó szót követett, a rendőr ur tovább basáskodott és avval henegett, hogy elővezeti őket. A felszólitott pár szívesen ment, gondolva, hogy majd főt a rendőrségen elégteltelt szereznex az ilyen sérelmekért. Hogy intézték el a dolgot, azt nem tudom. Még megjegyezni kívánom, hogy én nő ember vagyok és ezek után már féltek 11 óra felé az utcán járni, vagy moziba menni a feleségemmel, mert nem akarom, hogy ilyen eset velem is előforduljon. Jó lenne, ha az arra hivatott közegek a rendőrlégenységet kitanítanak, hogy ilyen eset máskor ne forduljon elő és az ilyen rendőroket pedig legjobb lenne a lövészárkba küldeni, hogy ott hősködjenek. Szív-ségéért fogadja nálás köszönetemet, teljes tisztelettel: egy polgár.

— **A magassarkú cipők megadóztatása.** A párisi Figaro a következő nyit levelet intézi a párisi városi tanácsnóz:

— Onök penz után kutálnak és ezért megadóztatják az éttermek számaikat. En sokkal jobb lorrást tudok, amiből pénzt lehetne teremteni: miért nem adóztatják meg hölgyeink magas cipősarját? Onök bizonyosan jól tudják, hogy amikor a hosszuszaru cipőkről beszélnek, amelyeket rövid ruhás asszonyaink hordanak egyesulyuk legnagyobb veszélyeztetésére. Ezek a modern cipősarok nemcsak hogy gyűlöletesek, hanem veszélyesek is, abban az esetben, ha a hölgyek valami okból gyorsan akarnak járni. Különben is az orvosok tudnak legjobban megmagyarázni Onöknek, hogy milyen káros és a divat. Ha hölgyeink makacsul ragaszkodnak ahhoz, hogy állandóan kórtáncos producerókkal haladjanak végig az életben, ehhez joguk van és nincs beleszólasunk, azonban kívánatos, hogy legalább az államnak, vagy a városnak haszna legyen a dolgoból. Ha Franciaországban mindenki leszoknék a dohányzástól, a kártyajátékról és a pálnkáról, akkor Ribot urnak ugyancsak főne a feje, honnan szerezze meg azt a sok töredék milliót, amelyre az államnak szüksége van. Azonképen, ahogy a térlak gyönyörűt, a dohányt, a kártyát és a pálnkát megadóztatják, adóval kell sújtani az asszonyok legféltőbb oromát, a magas cipősarját is. His pedig progresszív adókat kell sújtani a cipősarjra, amely minden centiméterrel együtt növekszik.

— **Halalos esés a Hochschneebergi.** Bécsből jelentik: Ma reggel a bécsi nyelvi katonai-akadémia névleges hallgatója a tisztelőkkel együtt kirándulást tett a Hochschneebergre. Mikor megtekintettek a kirándulók az igen meredek lejtőt, egy Szimon nevű magyar akadémikus, aki valóságosan túlságosan előrelátójait a sziklánál lezuhant a malyszagos és szelencosolva szoronyt halt.

— **A rendőrségtől.** Kovács Antal rendőr, kapitány és Odry Zoltán 1. osztályú rendőr a társaságba tartott ülésekre lementek és a hivatalos esem. Beregi Sándor dr. rendőrfelügyelő, mint az eddig katonai köztisztviselő volt tisztelet, ma áttelepült a rendőrségre.

— **Szekely Károly dr.** főorvos szabadságról visszatért, rendezési augusztus 10-14-iken, azaz néhán utjából megérkezett. 4248

— **Külföldi bírálók Rublecky Géza Erzsébet szobráról.** Az Erzsébet-szobor pályaműveit megbíráló külföldi szakértők Ohmann Frigyes a bécsi képzőművészeti akadémia és Hahn Herman, a müncheni képzőművészeti akadémia tanára, a bíráló bizottság tagjai átnyújtották jelentésüket Forster Gyula bárónak, a bizottság elnökének. Azt javasolják, hogy a végrehajtó bizottság írjon ki új pályázatot a városligeti köröndre. Miután Bantty Miklós gróf és Györgyi pályatervét méltatták, így innak: első sorban Tetes terve emelendő ki, amely bizonyára érett, művészi, nyugodt és zárt plasztikájú, amellelt intim báju alkotás. Az ültetvény előkelőbb, érettebb alakítást igényel. Mőret szobra antikizáló jellegű, kedves mű. Szentgyörgyi szintén kedves és amellelt képmasszerű. Zala bájos alakjának csak előlyere vannak, ha művészi kiválóságához még bizonyos eszményi (keusch) monumentalis egyszerűség járulna. E tekintetben különös elismerést érdemel Rublecky Géza műve, amely onató fejlődésre irányuló törekvést árul el.

— **Stein Emánuel dr. felolvasása.** A vasárnap este tel kiene órákor a kulturpalotában megartandó felolvasásra igen sokan váltottak meg már előzetesen jegyüket. A fiatal tudós gazdag tapasztalatainak szines lárnázadot oly érdekes szemelvényeket és eseményeket vonultat el aradi hallgatói előtt, hogy a kíváncsiság és érdeklődés teljesen indokolt. A kelet és nyugat szerencsés találkozása és a ritka műveltségű ember, aki magoló szereplőt a kelet mánt a nyugati kultúrának apostola ott. Ha valaki, akkor ő hivatott arra, hogy a mesék országáról igazságokat mondjon el.

— **A hadiszolgálatokról szóló törvény alapján bejelentett igények kielégítése.** A hivatalos lap ma száma közli az 1916. évi 23. törvényeket, melyet a király szentelt. A törvény a hadiszolgálatokról szóló törvény alapján bejelentett igényeknek egyesség útján való kielégítéséről szól. A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter ama rendeletét is, melyet a törvény végrehajtása tárgyában tett. E szerint a törvény alapján érvényesíthető kártérítésekre vonatkozó igények további intézkedésig 20.000 koronát kitevő legmagasabb összeg keretén belül egyesség útján rendezhetők.

— **Ongyilkosság.** Ma este az ATE sporttelepe előtt szerelmi bánatában a Marosba ugrott Tiscaneider Róza 21 éves, egyik aradi éjjeli mulatóhelyen levő leány. Szerelmes lett egy fiatalemberbe, de az nem törődött vele. A közelben tartózkodott Propsz Viktor 33. gyalogezredbeli ővezető, gyors elhatározással a tuldokió leány után vetette magát és sikerült is kimentenie a már-már elnyelő habok közül. A leányt a mentők a kórházba szállították.

— **Alkohol-receptek.** A Sauraszkij Kraj című orosz lap szerint, amely átveszi a Dajenik Kijorszkij tudósítását, Permben januártól márciusig 5974 orvosi receptre szolgáltatott ki alkoholt az ottani gyógyszerárakban. Más városokban a patikákban szintén kőmérdek alkoholt szolgáltatott ki orvosi receptre. A receptek száma különösen az orosz tarsang idején rendkívül megnövekedett, mert úgy hiszik, a karneval idején olyan epidémia kőrdt, amelynek egyetlen orvossága az alkohol.

— **Hölgyek figyelmébe!** Másodrendű női ruha és toarnemű szabászati tanfolyam szeptember 1-én veszi kezdetét. József főherceg-ut 18. sz. alatt. 4249

— Tízezer korona egy fronton levő katonai üzletben. A faluban, amely közvetlenül a front mögött van, a szabadsági 86. gyalogezred felével ez előtt kantint állított fel. A kantine lassanként egész áruházzá lett, ahol meg lehet kapni mindent, amire a katonának, vagy a tiszt uraknak szükségük van. Van ott pezsgő, bor, sör, sajt, kraváti, kolbász, hurka, levélpapír, lekvár, zseblámpa, kenyér, képes levelezőlap, gyümölcs-konzerv, gomb, szalonna, szóval minden, amit csak a katonák megkívánhat. Ennek a lövészárkokhoz címzett nagy áruháznak egész különös a vendéglője. Bakák, akik a lövészárkokból jöttek és bakák, akik holnap oda mehetnek, — itt fogják kezét, egy-egy törzskundsaftot, aki tegnap még hosszú időre bevásárolt, — holnap már eltemetnek. A fronton levő kentinben aránylag minden igen olcsó. A beszerzési árakhoz tíz százalékos nyereséget számít hozzá a kantinos baka. Ebből a tíz percentből egy fél év alatt összesen tízezer koronát takarított meg. A tízezer koronát az ezredparancsnokság beküldte a szabadsági kádernek, hogy juttassa az ezred vak és rokkant katonái és az elesettek özvegyei számára. Ez a fél év alatt begyűlt összeg mutatja, hogy nincs ott nagy baj, ahol a táplálkozásra és itálra ennyi idő és pénz van.

— Nincs többé nyiltterezés. Vidéki városokban rendszerint föllendíti az apró helyi pooskát a nyilttéri rovat, melyben az alatorvos gyávanak nevezi a segédjegyzőt, vagy a postamester a társadalom megvetésének szolgáltatja ki a patikarost. A kiadó szerkesztett „Ujvidéki Hírnap” erélyes lépéssel akarja leszoktatni a közönséget szenvedélyéről, mikor a következőket adja hírül:

Nyilttéri nyilatkozatok. Mindgyakrabban jönnek hozzánk nyilttéri nyilatkozatokkal, amelyeknek közlését kéri. Hogy a közönséget is megisméjük a niabaváló fáradságtól, kijelentjük, hogy személyeskedő nyilttéri nyilatkozatokat díjazás ellenében sem közlünk és ez alól kivételt egyetlen esetben sem és senki kedvéért sem teszünk.

Ugyalában a lapozásban, ugyanazon az oldalon találjuk nagy meglepetésünkre az alábbi sorokat:

Nyiltter. Kiskorn ifj. Gavanszky Tivadar fiamért semmiféle fizetési kötelezettséget nem vállalok. Aki ennek dacára hitelez neki, adósságot nem térítem meg. Édesatyja: Gavanszky Tivadar Aronov.

Lehet, hogy ez a nyiltterezés a nyilttéri közlemények hatályosulása Ujvidéken. Viszont az is lehetséges, hogy Gavanszky Tivadar Aronov aya sorai nem tartoznak a személyeskedés közé.

— **Birtokcsere.** Sipos József eladta Borju utca 5b. számú házat 10000 koronáért Orbán Ferenc és nejeinek. — Mojsza János és neje eladtak Furgly Lajosné-utca 6. számú házat 5000 koronáért Bäder Józsefné, szül. Mészárik Judannának.

— **Olcsó mosószer.** Aki pénzt és időt megtakarítani és a ruhát kimálni akarja, az a kitűnően bevált „Korona szappanport” használja. Kapható Fekete Jakabnál Aradon Forray-utca 5. Utalunk lapunk mai számában megjelent hirdetésre. 4061

— **Keresk. szakoktatás.** Könyvvitte. Szantán. Helyesírás. Gyorsírás. Gépírás. Merszeket tandíj. Díjtalan állásközvetítés. Gyors- és gépíró magániskola. Lázár Vilmos-u. 2. 3835

— **Harisnyakat, toltott szappanokat, kefeárut, erzenyeket, reticulókat, donánytárcákat, kiváló minőségben árusít Grúzward és Moskovitz cég Aradon, József Ióherceg-ut 1. sz. alatt (Varosnázával szemben.) 2025**

— **Csomagoló papíros nagyban ker-
peltel.** 3547

Boldog északi országok.

az Aradi Közlöny tudósításai.

Arad, augusztus 11.

1. A sok külföldi, aki most Stockholmban tartózkodik, rendkívül bajosnak találja a várost, de abban a véleményben van, hogy a svéd morálnak van egy nagyon is sebezhető pontja, tudniillik az asszonyi kiszolgálás a férfi fürdőben. Ez azonban már régi szokás. Mostanában történt és sokat becséinek arról a rémületéről, amely a híres német színész, Wegener Pált stockholmi látogatása alkalmával elővette. Kényelmesen kinyújtózkodvaült fürdőkádjában, midőn hirtelen egy óriás nő közeledett felé egy hatalmas fürdőkefével feifegyverkezve. Elpirulva forgolódott a művész a fürdőkádban s olyan zavar lepte meg, aminőt sohasem érzett még a színpadon sem, midőn azt érezte, hogy a szerepebe bele fog sülni. Később elbeszélte a feleségének ezt az élményét, de megtiltotta neki, hogy stockholmi tartózkodása alatt csak egyetlenegyszer is fürdőt vegyen, mert attól félt, hogy a női fürdőkben — férfi kiszolgáló személyzetet alkalmaznak. Így írja a Rya Dagliga Aftonblad című stockholmi folyóirat.

2. Egy Dániában meglepedett angol rövid idővel eze.ött Londonba szándékosott menni, hogy néhány dán export-firma megbízásából bevasárlásokat eszközöljön. Egy titkár vitt magával és pedig, egy kopenhágai barátjának nyomos kérelmére, ennek egy fiatal ismerősét. Miután egy pár napig már Londonban tartózkodott, egy este kihallgatásra a rendőrség elé idézték. A legnagyobb meglepetésére az tünt ki, hogy az ő titkárja egy kopenhágai cégnek prokuristája, amely cég a fekete listán áll s a fellelés szerint a prokurista nem jöhetett egyebéért Angliába, mint hogy a londoni vásáron tájékozódjék. A szerencsésen ugyanis néhány ügyetlenül megfogalmazott sürgönyt küldött haza cegének s ez vezette az angol hatóságokat nyomra. A titkár urat azonnal kiutaltatták s csak nagy fáradsággal sikerült utitársának behoztatni az ő vessélytelen voltát. Erre néhány nappal kiadták a megszorított utlevélkényszer rendeletet.

3. A norvég képviselőház az év július hó 22-én elfogadta azt a javaslatot, amely katonai személyeknek megtiltja az alkohol élvezését. Egy Rinde nevű országgyűlési képviselő beszédet tartott a javaslat tárgyalásánál, mely nagy feltűnést keltett legalább is Svédországban, miután Norvégiában ugyilatszik, hozzászórtak már hasonló dolgokhoz. Rinde ur kijelentette: gyűlöletesnek tartja, hogy ezen a módon az embernek egy bizonyos állapotát kritika tárgya tegyék. A tisztak manapság valóban nem isznak többet, mint a társaság más köreiben. A szónok több példát látott, midőn országgyűlési képviselők az ülés alatt úgy be voltak állítva, hogy hamisan szavastak. Jellemző, hogy egy szónok sem válaszolt Rinde urnak s mindez ideig egyetlen norvég újság sem törődött e pikáns kinyilatkoztatásokkal, mint azt a Svenska Dagbladet maliciózan megjegyzi.

4. Egy napon Varnemündében az őrséget teljesítő tiszt a dán hajó fedelzetére ment, hogy megvizsgálja, melyik utasnak van valami elvámolni valója. A kutatás közben egy esernyőt talált s ismételve megkérdezte az utasokat, ki annak a tulajdonosa. De senki sem jelentkezett. A tiszt habozott egy pillanatig aztán a következőket nyilatkoztatta ki:

— Mintán ennek az esernyőnek nincsen gazdája, indítványozom, küldjük el Cadornának, akinek erre nagy szüksége van; ott délen ugyanis mindig esik!

Es is a Svenska Dagbladet humorának egyik virága.

5. A Framover, norvég halász és munkaszege,

mely Narvigban jelenik meg, írja a következő anakronizmust:

„Ha a sóvásárlásról szóló rendeletet olvassa az ember, mindinkább világosabb lesz előtte, hogy Norvégiában sem Gunnar Knudsen miniszter ur, sem Hakon király nem az igazi urak, hanem az angol konzulok, akik kormányaik megbízásából cselekednek.”

Azt hinné az ember, hogy ezek az erős szavak bizonyos következményekkel járnak szerzőjükre nézve. De epenséggel nem így áll az eset. Az újság ehelyet és ezekután azt a kijelentést teszi: „mindezeknél fogva az volna az egyetlen okos és eszes dolog, hogy megtörténnék a hadviselő államok teljes lefegyverzése!” Boldog Norvégia! — jegyzi meg erre az Aftonbladet — ha az 6 szocialis logikája még mindig e körül a tárgy körül forog az urnak 1916-ik esztendőjében.

TARKASÁGOK.

(A megszokás hatalma.) Egy fiatal aradi bankhiva alnok nagyon tette a szépet egy szép aradi kisleánynak. Egy nap azonban valami csekélység felett össze zördültak s a fiu könyörögve fordult a leányhoz.

— Hát csakugyan annyira haragszik? Örökre válni akar tőlem?

— Igen, Viktor. Meggyőződtem, hogy nem valók vagyunk egymáshoz. Isten vele a viszont nem látásra! Né, a viszont látásra!

(A könnyű sör.) Két aradi vendég vitatkozik. Mind a ketőnek a helyisége nagy déle.ótti sörözőtanya s mindkettő szörnyen büszke arra, hogy Aradon ő mért a legnehezebb, legjobb sört.

A most vasárnap, amint az emlékeztetés, egy komédiás trup futotta fel a sátorát, amelynek egyik tagja ütött-kopott léggömbön ereskedett föl tiztizenöt méter magasságba, természetesen, a léggömböt vastag kötél tartotta.

A vásár után találkozik a két rivális vendég-lő. Szól az egyik: — Láttad-e a léggömbös komédiást?

— Hogyne láttam volna, hiszen mielőtt fel szállt volna: én adtam neki az én pompás sörömből egy pár flaskóval, felvitte magával.

— Ahá! Azért emelkedett hát olyan könnyen, mert a te könnyű italodat vitte magával.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

K. L. Az országgyűlési képviselő természetesen éppen úgy köteles hadba vonulni, mint más ember fia. Az országgyűlés tárgyalásának idejére hivatalból szabadságotlák és akkor az immunitas védelme alatt áll. A parlamentben elhangzott szavaiért senki által felelőségre nem vonható. Magától érhető, hogy minden katona képviselő intelligenciája, hazajassága diktálja azt a mértéket, amelyet a dolgok és személyek bírálatában maga elé szab. A parlamenti beszédek nem kerülnek cenzura alá.

A. S. Augusztus 28-án bevonulni kötelesek nem név, e szóól behívóval, hanem a hivatalos lapban megjelent és a hatóság által is közléendő plakáttal hívják be. Tehát csak magának árt, ha behívót vár.

O. F. (Szászváros). Csak tévedés lehet a sorozásra történt behívás. Akiket a háború folyamán felulvizsgálalon mindenféle népfelkeltői szolgálatra alkalmatlannak találtak, végebeosztási bizonyítvánnyal kell ellátni és nyenek fel vannak mentve a szemek alól.

Egy aradi hős. Tessék panaszt tenni a főkapitánynál, mert így névtelenül megírt eseteiket mi nem viszunk a nyuvaneosság elé.

NESTLÉ
CSESEMŐK GYERMEKÉNYE
 gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor-és bélbetegségek után.
 Mindenkor kapható.
 Próbadozort és tanácsos orvos könyvecskét a gyermeknevelésről díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekélelmezési társaság. Wien I., Eibersstrasse 3/a. 7066

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Vetőmag beszerzés. A földművelésügyi minisztérium a nagyváradai kirendeltséget felhatalmazta, hogy azon gazdák részére, kik vetőmag beszerzésre valóban rászorultak s azt a város határában beszerezni nem tudják, a szükséges őszi buza, rozs és őszi árpa vetőmagot megvásárolhassa s azt részükre eladhassa. Ugyancsak felhatalmazást kapott arra is, hogy a több termelés fokozása céljából Székács féle nemesített búzát is forgalomba hozzon és a gazdáknak ily irányu szükségletet is ellása. Felhívja ennélfogva a polgármester azon kisebb gazdákat, kiknek 50 métermázsánál kevesebb vetőmagra van szükségük, hogy megrendeléseiket a polgármesteri hivatalban 15 napon belül jegyeztessek elő. Nagyobb birtokokosok hatósági bizonyítvánnyal felszerelendő megrendeléseiket közvetlenül a nagyváradai miniszteri kirendeltséghez beküldhetik. Nemesített Székács féle búzavetőmag beszerzésénél a kirendeltség egyszerű megkeresése is elegendő. A Székács féle nemesített buza ára az Arpadhalom, asák nélkül a maximális árnál métermázsánként valószínűleg 12 koronával lesz drágább. A kirendeltség által szállítandó egyéb vetőmag ára csak nélkül az felező állomáson métermázsánként az ximális árnál beszerzési, kezelési és tisztítási költsége folytán 4 koronával lesz magasabb.

= A gájak őrleési engedélye. A gáji tanynai és ségvi városrész lakosságát értesíti a polgármester, hogy augusztus hó 14 től kezdődőleg ezen városrészekből az őrleésre szánt gabonára vonatkozó őrleési tanusítványokat a gáji alkapitányi hivatal állítja ki.

Uj könyvek.

* A Társaság. Dobay István hetilapjának legfrissebb száma a pompás szövegrészen kívül gazdagon illusztrálva jelent meg. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, fél évre 10 K, negyedévre 5 K. Kívánatra mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Duna-palota szálloda.

* Két hajó csodálatos kalandja. Hőstettekben és a legváltozatosabb kalandokban ebben a háboruban is páratlanul gazdag az Emden-Ayasha útja. Szerencse, hogy ezeket a történelem számára olyan író jegyezte fel, mint Mücke az „Ayasha” parancsnoka, aki élményeit és tetteit egy nagy íróhoz méltó művészettel tudja előadni. Az „Emden”-nek, valamint az „Ayeshá”-

nak ára 2 korona 40 fillér. Kapható és megrendelhető a kiadónál Rézsevágyi és Társa ca. és kir. udvari zenemű és könyvkereskedőnél Budapest, IV. Szervita-tér 6.

* Színházi Élet. Rövid nyári szünet után augusztus 12-én jelenik meg a saínháza járó közönség kedvenc lapja a „Színházi Élet”. Mint az elmúlt szezonban, most is remédek ötletes színházi intimítás, mulattató apróság, sok érdekes kép tarkítják e népszerű lapot. Egyes szám ára 30 fillér. Kapható minden dohánytösdében. Előfizetési ára: negyedévre 8 korona, fél évre 5 korona 50 fillér, egész évre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Erzsébet-körut 22.

A szerkesztésért felel:
 Rudnyánszky Endre távollétében:
 Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlöttekert nem vállalunk felelősséget)

A borossebesi uradalom kisebb részletekben is haszonbérbe ad mezőgazdasági területeket.
 Ajánlatok uradalmi számtartóssághoz Borossebesre intézendők. 3798

■ Fölvétel a BÖHM-féle ■
„Szegedi Deák-Otthonba”
 ■ mint internátusba. ■
 SZEGED, Tisza Lajos-körut 43. szám.
 Az internátusba fölvételnek főgimnáziumi, főreáliskolai tanulók vallás és nemzetiségi különbség nélkül továbbá azok, kik a felső kereskedelmi, polgari vagy elemi iskolát ohajtnak látogatni. Eltérési díj egész évre 700 korona. Az internátusnak kitűnően berendezett kétemeletes palotája van, ahol a növendékek szakszerű felügyelet alatt állanak. Minden további felvilágosítást készséggel nyújt a tulajdonos **Böhm Károly, igazgató.** 3807

Évszázadok óta ismert
MATTONI-FÉLE
RIESSHÜBLER
 SÁVANYÚVÍZ
 segítő gyógyító tömés
 Karlsbad, Marienbad,
 Franzensbadnál stb.
 karákad; mindig
 kárpocsa bezzák.

6831

Harisnyák,

női-, férfi- és gyermek, őrleési választékban a legolcsóbb árakban, gyermek sokkát:

	8	4	5	6
Kor. — 80 — 90	1—	1 10		
	7	8	9	10

Kor. 1 20	1 30	1 40	1 50
-----------	------	------	------

Esenkivül Grenadín, batist, szelir és mindennemű nyári kelmékben, előre haladott időny miatt, leaszálított árak.

Vándor Bertalan

női divatáruhaza Weitzer János-utca 8., a főposta mellett Telefoa 10-73.

Burgonya nagy kivitel üzlet Aradon!

Felhívom a burgonya kereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai élelmezési raktárakat, hogy waggontólenként és kicsinyben jó, egésszégos

uj rózsaburgonya nálam naponta kapható. Továbbá ha zöldfőzeléket, vagy bármily gyümölcsöt

ohajtnak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a n. é. közönség figyelmét gazdasági és gyümölcs-kosaráimra, melyeket a legolcsóbb napi áron adok el. — Zöldfőzeléket és gyümölcsöt legmagasabb áron vásárolok. Minden csütörtökön és pénteken irias hal. Vidéki megbízások legpontosabban eszközöletnek.

Lutwák József
 Asztalos Sándor-u. 8. 871

Uj! Korona szappanpor! Uj!
 Nem kell többé szappan! Nem kell szóda! Nem kell lugkó, a ruhát kiméli, vegyileg tisztít és hófehérre mos a hírneves szaktekintélyek által elismert és kipróbált

Korona szappanpor.

Egy csomag ára 1 korona. 4260 Kapható az aradi raktárban:

Fekete Jakabnál

Arad, Forray-u. 5. sz. alatti üzletében. Pénzt, időt és ruhát kiméli!!

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL
 kőzített CIGARETTAKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRAGABBAT, tehát a LEGJOBBAT is választjuk!

A sárgán is épen úgy hat,
Akárcsak a feketén,
Olyan sima mint a tükör,
Ha cipőre kenem én.
Es mint csillag — épu gy csillog
Ide-oda rajt a fény;
Micsoda egy csoda hát ez?
— — Ez a

PYRRAM

CIPŐ = KRÉM

Gyártja: **BENES TESTVÉREK, GYŐR**

6907

özv. Szalkai Arminné
hímző és fehérnemű üzlete, elő-
nyomda Arad, Weitzer János-u. 13.
(Főpostával szemben.)

Női és férfi, gyermek kelengyék,
intézeti és kórházi fehérneműek,
legfinomabb anyagból, színes és
fehér hímzések, fehérnemű var-
rások olcsó árban készülnek. —
Uri leányok fehérnemű varrás,
hímzés és szabás tanítására fel-
vétetnek. 3418

Vágósertéseket

berakó állomáson átvéve

maximális áron

vásárol megbízásból a

Szegedi Hus- és Vásárpénz-
tár R.-T. Szeged-Közpályóhid

Távirati cím: Interurbán tele-
"Huspénztár" fon 615.

Szives ajánlatok fenti címre ké-
retnek. 4186

2-3 lóerős

locomobil

megvételre

kerestetik.

Eredjeg cséplés utáni átvételre.
Cím: a kiadóhivatalban. 4226

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik

zongorahangoló

Arad, Batthyányi-u. 26.

Városi zeneiskola.

Rum-likőr

essentiák és kompozitók

Kocsikenőcs,
Svédgyufa

Pótkávékban

állandó raktár

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. 502

Interurbán telefon 592. szám

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Béce-
ben a fogászati téren legjobb sikerral működtem, tisztelettel értesítem a n.
é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.**
egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet**
nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem bete-
geimet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (lagyasztás útján.) Aranyhidak, arany-
koronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával.
Arany, ezüst, amaigán, porcellán és cement tömések (piombák), mérsékelt díj-
szabás mellett készíttetnek. Becses pártfogását kérve tisztelettel **Mohr**
Jeanetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig.
Videklek 24 órán belül kiértesíttetnek. 1271

Kefe-gyár Aradon!

Ugy a helybeli mint a vidéki n. é. közönség szives tudó-
mására adom, hogy **Aradon, a Deák Ferenc-utca 32.**
szám alatt levő házban teljesen modernül berendezett

kefe-gyárat

létesítettem. Főtörékvésem mindenkor az leend, hogy nagy-
becsü megbízóim megelégedését kiérdemeljem.

Szives pártfogást kér

Maar Sándor,

kefegyára Arad, Deák Ferenc-utca 32. sz. Telefon 1120.

Leánynevelő-intézet

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés. Magán-
tanulók előkészítő tan-
folyama. Zene és ide-
gen nyelvek oktatása.

Székely Ilonka

okl. tanítónő

Arad, József főherceg-ut 19.

Telefon 933. 1717

Tüzifa

waggontételekben kapható:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota.

Telefon 651. 4216

Megérkeztek a legújabbban fevett

Columbia

lemezek.

Gyónt Géza: Csak egy éjszakára
küldjétek el őket!... Ha majd egy-
szer mindenki visszajön... A testa-
mentum. Ide banda. Daru madár
ha elszálsz dél felé... Rózsai néni...
Ott, ott... A dalokat **Király Ernő**
énekl. Kapható kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznel

Arad, Szabadság tér 5—6.

Levélbélyeg
gyűjtőknek 61 darab jótállás mellett valódi, különféle ritka bélyeg 36 korona katalógus ár helyett csak 5 korona 30 fillér. Gyűjtői bélyeg vásárlásukat vevőknek fűzőkészítésre bocsajtom. — 68 oldalas bélyeggyűjteményt kívánatra mindenki megkapja. 4888

Béla Szekula, Luzern (Sveic.)

Étkező burgonyát,

ugyanintén takarmányosásra is ajánl waggon rakományonként

Reiter Izidor,

Temesvár. Telefon 807. sz.

Saját termésű, kitűnő, tisztán kezelt magyarai és pecsenye

borok

egy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, Deák Ferenc-utca 40. szám.

Olcsó kávé!

Beck-féle Flumei családi pörkölt kávé elsőrendű keverék kitűnő samatu és tápdus

kilója **K. 8.60**

1/2, 1 és 5 kilós plombált dobozokban, 5 kilós postacsomagban bérmentve. A pörköltéshez használt kávé tisztaságáért kezességek.

Pótkávé Beck Testvérek-féle gyártmány, tiszta katáng és függetlenül előállítva 1/2, 1/4 ládikákba

Husleveskocka

ala Maggi.

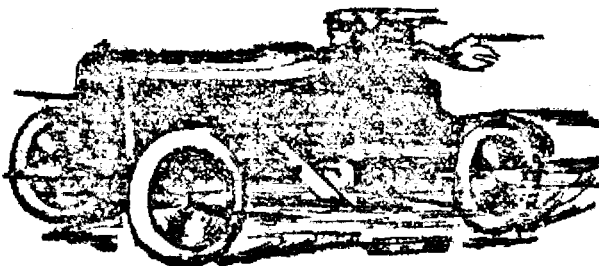
Legjobb készítmény sománcosított bádogdobozokban (100, 250, 500 és 1000 drb) 1000 darabonként K. 50.— bérmentve 50% engedmény árban küld utánvet mellett.

Beck Testvérek

Export-Import Arad, Teleky-u. 15. sz. Raktár: Teleky-utca (saját ház.) 4108

Motorkerékpár

Pach, oldalossal, majdnem új, szomkópes, eladó. 4256

2 és 4 személyes luxus, továbbá teherautó eladó.

Ifj. Aabóth Gyula
Arad, Zrínyi-utca 4/c.
Interurban 10-85.

Az alábbi áron eladó a legújabb és legjobb minőségű gépek mellett:

Gép-, henger- és autólaját, gépsziradékot, kocsikenőcsöt
és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenőanyagot szavatolt minőségben.

WEISZ LIPÓT és TÁRSA
dísznövezt, szalon- és olajmagykereskedők
Budapest, IX., Hentze-utca 17. Sürgöny: WEISSEFETT Budapest.
Interurban-telefon: József 14-60. 6905

A kisjenői kir. járásbíró ág, mint telekkönyvi hatóság.

1114/1916. tkv. szám.

Arverési hi detmény kivonat.

Kisbirtokok Orsz. Földhitelintézete végrehajtásának Ifj. Tóth János és neje Kunos Erzsébet végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 99 korona 04 fillér tételekkel és járulékos behajtás végett a kisjenői kir. járásbírósg terüle én levő, Simonyifalva községben fekvő sa I simonyifalvai 360. sz. tkvben A. I. 2, 3, 6. sorsz. 1492., 1498 hrsz. alatt foglalt, a Tufár-dűlőben fekvő szántóból, valamint az ide tartozó legelőilletőségéből álló jószágtestre 800 kor. kiküldési ár mellett, II. a simonyifalvai 482. sz. tkvben A. I. 2. sor. 2026. hrsz. a foglalt, Vadász község határában a Nagyszék-dűlőben fekvő szántóból I es az ide tartozó legelő illetőségéből álló jószágtestre 2000 kor. kiküldési ár mellett elrendelte.

Az árverést 1916. évi aug. hó 30. napján d. e. 9 órakor Simonyifalva község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kiküldési árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kiküldési ár 10%-át késapánban, vagy az 1881.

LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiküldött letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§.; 1908: XL. t.-c. 21. §.)

Aki az ingatlanokért a kiküldési árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyesíteni. (1908: XL. 25. §.)

Kisjenő, 1916. évi április hó 15. napján. 4261

Dr. Köves, s. k. kir. bíró.

A főter legforgalmasabb helyén

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

augusztus 15-től

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Legjobb fogviz

1000 nemzetközi kiállítás legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát

fiútek monak, ki fogvizének használata mellett, üvege 1 kor. valaha lamét forrást kap, vagy a szája büstik. Ed. Barilla-Winkler utóda L. Pias Wien, X., Götthe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Noha Vilmos, Batthyány-u. gyógyszerárban és Vojtek és Walez drogueriarban. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 7.20 bérmentve. Kérjünk mindenütt határozottan Barilla-féle fogvizet Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 8921

ECETSÁV

garantált 60% vegyileg tiszta, étkezési célokra, prima svéd áru 580 grammos üvegekben, 25 üveg ládánként, franco csomagolás. Próbálvegek 580 grammos 5 korona 50 fillér. 4108

Beck Testvérek,

Arad, Teleky-utca 15. (saját ház.)

Kölcsönök amortizációs convertálása

6% kamattal. Kölcsön kész épületekre és szántóföldekre: 100 korona után

50 évi annuitási időtartamra	8 K 30 f.
32 " " "	7 " " "
23 " " "	8 " " "
18 " " "	9 " " "
15 " " "	10 " " "

Kifizetetik a tőzsdij levonása után 98 1/2%-al.

6 1/2% kamattal. Kölcsön kész épületekre és szántóföldekre: 30% évi annuitási időtartamra 7 K 50 f.

22 " " "	8 " 50 "
----------	----------

Kifizetetik a tőzsdij levonása után 99%-al. 2461

A nagyszebeni általános takarékpénztár aradi képviselősege

Arad, Thököly-tér 4.

Csemege szilvát

fél érett és érett állapotban,

5 és 10 kilós kosarakban 4, illetve 7.60 korona árban, az összeg előzetes beküldése mellett szállít:

Weiszberger Samuel utóda gyümölcs gazdagsága

Honétó, Telefon Honétó 7. Megrendelések intézendők: 4108

Körösvölgyi Palinkaraktár

Arad, Andrássy-tér 5. Telefon 651.

Kovács Soma és Társa Arad

gép- és műszaki áruk gyári raktára.

Szőlőmalom és bogyózók, borszivattyúk, borsajtók, Mabile és felsőnyomással, darálókat tárcsával és kővel, egyes és kettős ekék, boronák, konkolyozók, rosták, szecska- és répavágók, kutak, fecskendők, szerzőszámok, stb. 4267

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.
Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűvel 12 fillér.
Vastagabb betűvel írván szavak aláhúzással jelzendeők.
A legkisebb hirdetés 80 fillér.
Az apróhirdetések előre fizetendők.
A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

ELLÁTÁS.

Intelligens
isz. család két kisebb gyermeket teljes ellátásra elfogad. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4267

Egy vagy két
tanuló teljes ellátásba részesül, Korin Józsefnél Arad, Széln. 2/b. 4284

Israelita
jobb házból való 1-2 gyermek, teljes ellátást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban. 4227

Iskolás gyermeket
teljes ellátásra elfogad jobb iparos család. Cím a kiadóhivatalban. 4199

Jó házi koart
kapható háznál és házon kívül. Deák Ferenc u. 9., balra 3. a. 4212

GYOGYASZAT.

Kéz- és lábizzadás
ellen legjobb szer a Hánzu-féle Sandolin. 1 üveg ára 1 korona Hánzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 3711

Ajánunk
a drága vatta (gyapot) helyett teljesen azonos kinézetű igen jó felszívó képességű pótszert a Celocotin vattát ára 250 grammos csomagokban 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

OKTATÁS.

Zongora tanítónő
praktikus módszer szerint, oktatást nyújt háznál és házon kívül. Cím a kiadóhivatalban. 4080

Isr. Fiuinternatus Arad
Chorin Aron-u. 1. Felvesz bentlakó rendes és magántanulókat. Előkészít felelősséggel összevont magánvizsgálatokra is. Prospektust készséggel küld. 3981

Zongora órákat ad
kezdőknek mérsékelt díjazásért, zongoratanítónő lakásán vagy hához járva. Cím a kiadóhivatalban. 4079

Gyorsírás
tanítók olcsó tandíj mellett. Zongora és különféle kézimunka tanítást is elvállalok. Jelentkezések 11-1 óra között Purgly Lajosné-utca 180. 4171

Zongoratanítást
és elméleti oktatást akadémiai módszer szerint, kezdőknek és haladóknak, elvállalok. Cím Aulich Lajos-u. 20., I. em. jobbra. 4268

ÜZLETEK.

Forgalmas helyen
üzlet korcsmával, felszereléssel, jogokkal, bevonulás miatt átadó. Házigazdánál, Aranykő-utca 4. szám. 4001

Eladó
Temesmegyében Aradhoz közel fekvő román községben, egy elsőrangú üzletház, előnyös feltételek mellett. Bővebb felvilágosítás Kadincskynél Arad, Schweidel József-utca 6. 4289

Fűszer-
és élelmiszerüzlet berendezés és 2 szobabutor eladó. Bővebbet Vilmos-utca 4. 4198

A főter legforgalmasabb
helyen egy igen jóforgalmu csemege és élelmiszerüzlet belegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4207

INGATLAN.

Eladó
magános ház, gyümölcsös kerttel. Bővebbet a tulajdonosnál, Andrássy-tér 7. sz., II. em., 9. ajtó. 4255

Magánház
7 szobás, fürdőszoba és mellék-helyiségekkel. Villany és gáz bevezetve, szabad kézből eladó. Fábrián-utca 5/a. sz. 4272

Eladó ház
1100 m²-l telkkel, két lakással, Bajza utca 12/a. Értesítést ad: Mossózy István, Baross Gábor-utca 1. sz. 4282

Eladó
(Aradm.) Seprős község határában 40 kis hold szántóföld, 16.000 koronával átvethető. Cím a kiadóhivatalban. 4221

Kiseb ház,
mely áll két egy- és egy kétszobás lakásból, betegség miatt eladó. Érdeklődni Bercsényi Miklós-utca 33. 4222

Egy 57 holdas
kisbirtok haszonbérbe kiadó gazdasági épület és termő gyümölcsösökkel. Bővebbet özv. id. Boros Péterné Borosjenő, Fő-ut 57. sz. 4121

Eladó
a belvárosban, Bercsényi M.-u. 22. számú ssép sarok telek, 81 mtr. utcai fronttal. Cím a kiadóhivatalban. 4210

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett
a Boros Béni-téren, esetleg a Karolina-utcában, a Ferenc-téri polgári iskoláig terjedő útvonalon egy sárga bőrtárca, körülbelül 140 korona tartalommal. Kéretik a becsületes megtaláló a rendőrségen 116 jutalom ellenében átadni. 4250

Vasuti szállítás közben
Kétegyházaán megszökött egy májszintű fehér foltos vizsla, mely „Treff” névre hallgat. Aki hollété-161 tud, sziveskedjék közölni Fogassy Gyula erdőmesterrel, Botossebesen. 4274

Vadászok!
12-es Lankaster-patront adok esztendő nyári és 1000-ért. Tudakozódnál hétfőnap délelőtt Ferdinánd-utca 6. 4275

Dr. Schajkovszky
Mebizadás elleni szer, biztos kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárában. 12

Társat
keresek egy drótnálküli telefon a nagyközönség részére és egy írógép tartalmánom megvalósításához, mely a bemondott szavakat gépirásban leírja. Ems J., Bencza (Hunyad megye). 4181

Egy liter
legfinomabb likőrös való esszencia 60 fillér, egy liter finom házi rumhoz való esszencia 40 fillér Hánzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 3711

Gézekét
keresek 400 hold szántására. Cím a kiadóhivatalban. 4244

Coa 1000 hl. boroshordo
pincével és alkalmas borgejtőhellyel, bérbeadandó. Bővebbet Schwarz Pál Arad, postafiók 15. Interurban telefon 1128. 4278

Helacit
A legártalmatlanabb arccsépítő és finomító. Iszadó, fényes, zsíros, atkás (mitesszeres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezsappan és vegyszertári gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk.

Tyukszem
és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyukszem tapassa. A legmegrögzöttebb tyukszem a tapasz párnapos használatát után leválik, a gyöttrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad.

SZESZ-

pálinka, szilva, törköly és rumot jutányos árakért közvetít

Schwarz Pál
Arad, postafiók 15. 4270
Interurban telefon 1128.

Aranyat és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad 695

Losonczy Lajos
órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

125 koronaért

egy finom öltönyt vagy felöltőt mérték után készít

Hauptfogel Ferenc

férfi szabó mester
Kazinczy-utca 5. szám. 327

„Matteine“

paloska és molyirtó vállalat
Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10-45.
(Tulajdonos: Fiacsek)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csakély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorszat, sem semmi más nem távolítottatik el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy savart nem okoz! 2811

Olcsó tűzifa

összámra és waggontételekben kapható

Cukor László

fakereskedésében Arad, Nagyvárad-ut 11. (üzletvezetőséggel szemben)
Telefon 3-43. 3799

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő,

Raffia

állandó nagy raktár.
Hubert József
Arad, Szabadság-tér.
Telefon 262. sz. 322

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Mezőhegyes-kőtegyházi
vonalon szombaton az ott bájos
bolgyet kéri magas bamulója, tiszt-
tességes lameretség lehetősége?
„Méinnök” jelgére a kiadóhiva-
talba. 4262

Erzsike

Mindkettőt megkaptam. Mindig,
de mindig csak Magára gondolok.
Máznak szólni Milló csak. 4238

Barna

vagy fekete haját a legrövidebb
idő alatt szép szőke színre vá-
toztatja a Hanzu-féle Chamilla-
kivonatot. Egy üveg kor. 1 50 Hanzu
Nestor drogeria és illatszertárlat-
ban, Arad. 8711

Intelligens uriember

ki a közel jövőben szaoabságra
megy, szabadságának kellemesebbé
tételé végettegy ar ad, vagy vidéki
urnölggyel tisztességes szándékból
megismerkedne. Levelek „Teljes
discretió” jelgére e lap kiadójára
kéretnek. 4224

Amerikai

bárony puder minden színben, 1
doboz 8 korona, bárony krém 1
tégely 8 korona Hanzu Nestor droge-
ria és illatszertárlatban, Arad. 8711

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjas

vasúti hivatalnok iradal, vagy
bizalmi állást keres. Cím a kiadó-
hivatalban. 4106

Inte nica

deutsches Fräulein, Kindergä tne-
rin sucht Stelle zu 1—2 Kindern
in feines Haus. Gefällige Zuschriften
unter „Verässlion 164.” an die
Administration. 4266

Könyvelő

és gépirőző alkalmazást keres.
Leveleket „Szerény igényű” jel-
gére a kiadóba kér. 4252

Kiszolgálóni

állást keresek. Cím a kiadóhiva-
talban. 4251

Vasalóni

ajánlkozik uri házakhoz, pipere és
sima vasaláshoz. Címe: György-utca
12. sz. 4002

ALKALMAZÁST NYER.

Deutsches Fräulein

intelligent, bescheiden, mit guten
Zeugnissen, wird zu 2 kleineren
Kindern sofort acceptirt. Szerényl,
Neuman-palota. 4286

Kereskedő segéd

ki a vas- és fűszerakmában jár-
tas, felvétetik Fischer Armand
cégnél, Battonyán. 4259

Deutsches Kinderfräulein

einfach, bescheiden wird zu einen
gütteren Kinde aufgenommen.
Minorita-palota, I. em., 236 a. 4001

Mo, bi ható

idősebb nő, két gyermek mellé fel-
vétetik. Müller-féle vegyészeti,
Weitzer-utca. 4002

Magyar-német

kisasszony ki a II-ik elemi osztáyra
tanitana két kis fiút, azonnal fel-
vétetik. Bővebbet Klein Miksa,
Boros Bóni-tér 8. 4268

Bejárónő

keresetik a délelőtti órákra. —
Batthyány-u 25., I em. 4271

szakácsnő

keresek a brádi állami polgári fiu-
iskolával kapcsolatos Étkezőhöz
80—40 személynek való főzéssel,
sz- ptember 1-i belépéssel. Az igaz-
gatóság. 4241

Szeptember 1-re

figyes vegyes. ere kedő segédet
keres Weiss János, Marosillye 4240

Pincemestert

és gyakorlott pincemunkást ke-
resünk. Cím a kiadóban. 4287

Egy jó megjelenést

14—15 éves Irni-olvasni tudó tra-
fikos fiu azonnal felvétetik. Jelent-
kezések délelőtt 11—12 között,
Hungária kávéházban. 4276

Könyvkötő leányok,

valamint tanuló leányok felvétet-
nek az Aradi nyomdászervénytar-
saság könyvkötészetében.

Házvezetőnőt,

ki az összes házi munkák végzé-
sére vállalkozik, meelőbbi belé-
pésre vidékre keresek. Ajánlatok
részletes személy, illetőleg élet-
leirással a kiadóhivatalba „Ház-
vezetőnő” jelgére kettős boríték-
ban küldendők. A belső borítékra
a jelge, a külső borítékra a kiadó-
hivatal címe irandó. 4218

Minimális

ki főzni jó tud, szeptember else-
jére keresek. Cím a kiadóhivatal-
ban. 4214

Hadi arva

fiút vegyeskereskedésembe teljes
ellátással keresek. Róth Henrik,
Körösbök ny. 4211

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiu, kik a 14. évet
betöltötték és legalább 6 osztályt
végeztek. Bővebbet a kiadóhiva-
talban.

LAKÁST KERESNEK.

Keresek 2—3 szobás

butorozott modern lakást, konyha
és fürdőszobával, azonnaira vagy
szeptember 1-re. Ajánlatokat „Hadit-
termény kirendeltsége” címre ké-
rek. 4254

Keresek szeptember 1-re

3 szobás modern lakást, első eme-
leten. Hetleg ennek megfelelő
helyiségekkel rendelkező 15 desin-
tes épületet teljes egészében is
kibérelék, egyedül lakhatással.
Ajánlatokat „Haditermény kiren-
deltsége” címre kérek. 4253

November 1-re

keresek a város beltartományán egy
4 vagy 5 szobás megfelelő mellék-
helyiségekkel bíró, modern lakást
földszinten, vagy első emeleten.
Lakás címre a kiadóhivatalba
kérek. 3024

Tízta

butorozott szobát keresek a bel-
városban, szögora használatlalt.
Címet a kiadóba kérem. 4247

Magánházat

a külvárosban, 2—3 szobás lakás-
sal, kerttel, serítés és baromfi tar-
tásra alkalmas udvarral, keresek
bérbe szeptember 15-re. Cím: ör-
mester, Vécsei-u. 16. 4200

KIADÓ LAKÁS.

**Háztulajdonosok b. figyel-
mébe!** Lakások bejelentésé. díj-
talanul elfogadja a Lakásnyilvántar-
tásai Iroda. Díjazás csak bérbe-
adás esetén. 1985

3 szobás

udvari lakás, fürdőszoba és mellék-
helyiségekkel, november 1-re ki-
adó. Flórlán-u. 7. 4258

4 szobás

parkettás lakás fürdőszobával, no-
vember 1-re kiadó. Batthyány-u.
31. Bővebbet a házfelügyelőnél.
4264

Kiadó

egy elegáns butorozott utcai
szoba, elő- és fürdőszobával Forray-
utca 7. 4265

Kétszobás utcai lakás
fürdő- és előszobával, kiadó Péter-
utca 2/c., szerb templom közelé-
ben. 4269

Utcai butorozott szoba
előszobával, villanyal kiadó. Rá-
kóczi-u. 5. II 6 ajtó. 4230

Modern

2 szobás udvari lakás, november
1-re kiadó. Deák Ferenc u. 22. 4288

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 10. számú (a színház,
gymnasium, városháza közelében)
teljesen modern háiban egy utcai
4 szobás, továbbá egy udvari 3
szobás lakás, mindkettő felsze-
reibe a legkényelmesebb mellék-
helyiségekkel. Bővebbet a ház-
felügyelőnél. 844

Egy 2 és 4 szobás utcai
és egy 3 szobás kertü lakás, tel-
jesen elkülönítve, modernül fel-
szerelve, november 1-re kiadó.
Hasszinger-u. 5. 3116

Kétszobás

garson lakás azonnaira, egy há-
rom szobás lakás fürdőszobával,
november 1-től kiadó. Lovarda-u.
1., Attila-tér sarok. 4165

Három utcai,

4 udvari szobából álló II. emeleti
lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt
azonnaira kiadó. Bővebbet a
némaesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kerékpár

szabadonfutó, előé. Mikos Kalo-
man-utca 18. 4285

Vasak

petróleumos és olajos hordót bár-
mily mennyiségben. Hegedős La-
jos, Budapest, Ráday-u. 4. 4225

A csokornál is edesebb,

tisztán készült, kitűnő ízű málna-
lekvár kicsinyben és nagyban igen
o'csón kapható a Csokoládé király-
nál, Furray-utca 2. sz. 4229

„Hunria” kalapszalomba

Forray-utca 3., megérkeztek a leg-
újabb Charmens és veleur kalapok.
4228

Elutazás miatt eladó

ebédlő és vegyes butor. Továbbá
15 hkl. törkölypálinka, 5—6 hkl.
kétéves rum, 4 hkl. vörös bor, 5
hkl. ráki, 600 darab literes ve-
gyes üveg. Megtekinthető d. e.
9—12, d. u. 3—7 óráig Lázár Se-
bőni, Hasszinger-utca 6. Telefon
747. szám. 4224

Prima rézgáio

kapható Paikó Lásár szőlőgazda-
ságában, Pankotán. 3919

Poni kóhoz

kis féderes hintót vagy kocsi, és
egy kis stráfkocsiat szerkeszmmal
használt állapotban keresek megvé-
telre. Tótkomló 824. ház sz. 4075

Jó karban

levő börgarnitúra: mely áll 6 fotel
és díványból, azonnal eladó. Mag-
tekinthető úv. Dr. Balás Vilmos-
né, Világos. 4182

12 változatú harmonium

180 koronáért, elköltözés miatt el-
adó. Révay-u. 9. 4001

Vasak

a legmagasabb árban uraktól leve-
tett férfi ruhát, mindenféle egyen-
ruhát, valamint használt butort.
Vidékre is megyek. Bieler Ignázt,
Szent Pál-utca 12. sz. 229

Munkői ménió

két darab eladó. Bővebb felvilá-
gosítással szolgál az Aradi és
Csanádi Egyesült Vasutak külön
birtok-kezelősége, József főherceg-
ut 22. szám. 2285

Uradaimi tejet

vennék napi 100—200 liter fo-
gyasztásra. Katonai járványkórház,
Ar d. 4167

Tabori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papir-
árak nagyban és kicsiben jutá-
nyos áron kaphatók Pichler Sán-
dor papírkereskedésében és könyv-
nyomdájában Arad, Szabadság-
tér 1. Telefon 808. 611

Új butorhital

Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítok
Garai Károly bef. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sándor-utca
5. sz. 891

Háromfivész elten

biztos szer kapható Wajdits gyógy-
szertárban, Ferenc-téri kórház-
szal szamben. Kis üveg 1 kor. 50
fillér, nagy üveg 2 kor. 50 fillér.
2722

Erkevények,

ablakok, sírhelyek, virággyak
díszítéséhez Pelargonja (mankatü)
különböző színekben eladó. Meg-
rendeléseket elfogad az Aradi és
Csanádi Egyesült Vasutak külön-
birtok-kezelősége, József főherceg-
ut 22. szám. 2900